

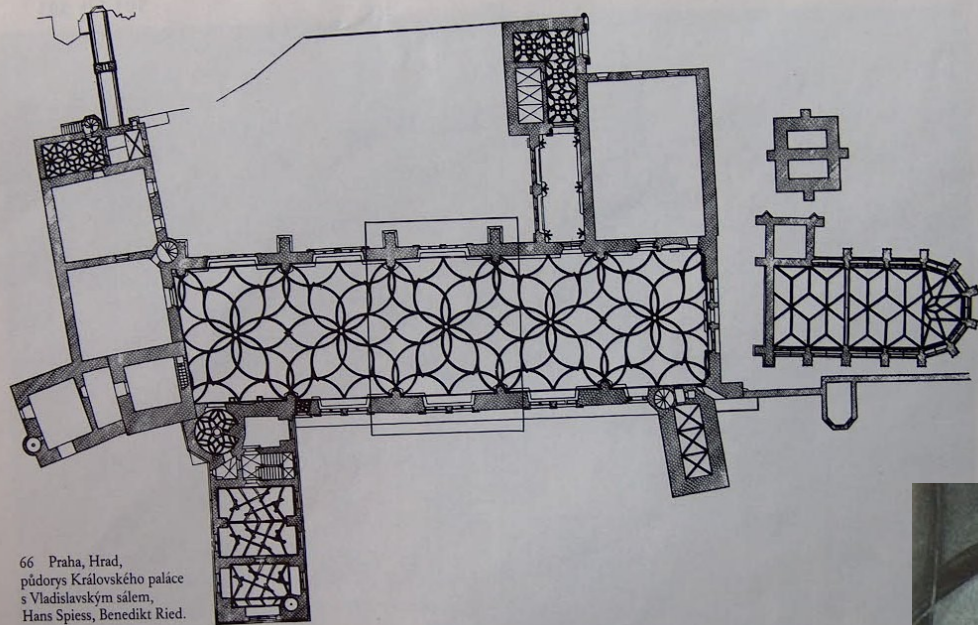
České země (Čechy a Morava)

Benedikt Ried a jeho vliv

- Matthias Grünewald,
Nesení kříže z oltáře v
Tauberbischofsheimu,
1525

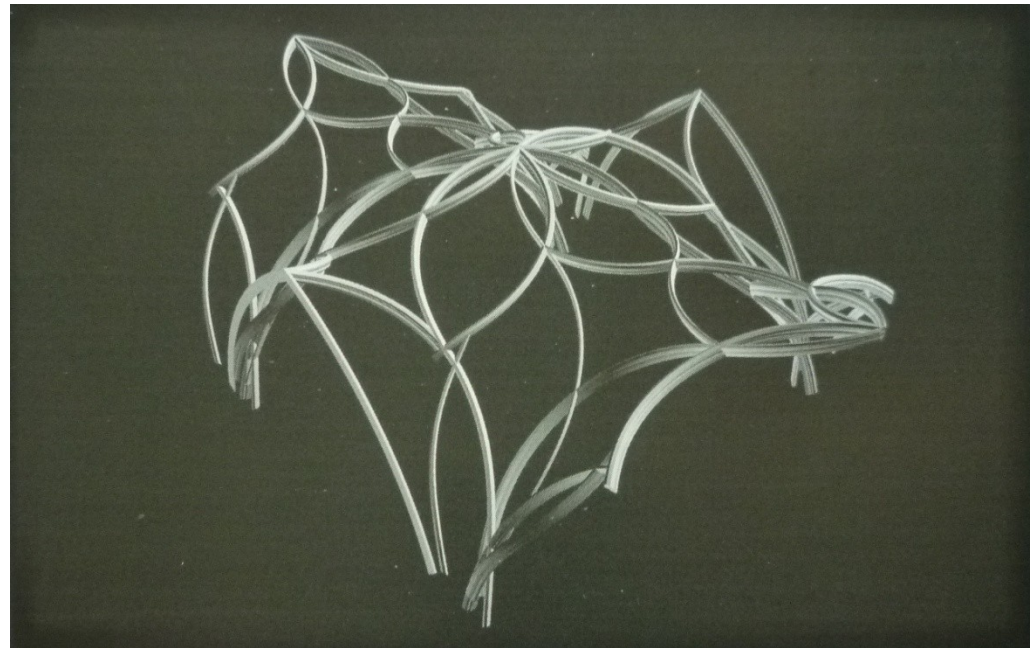

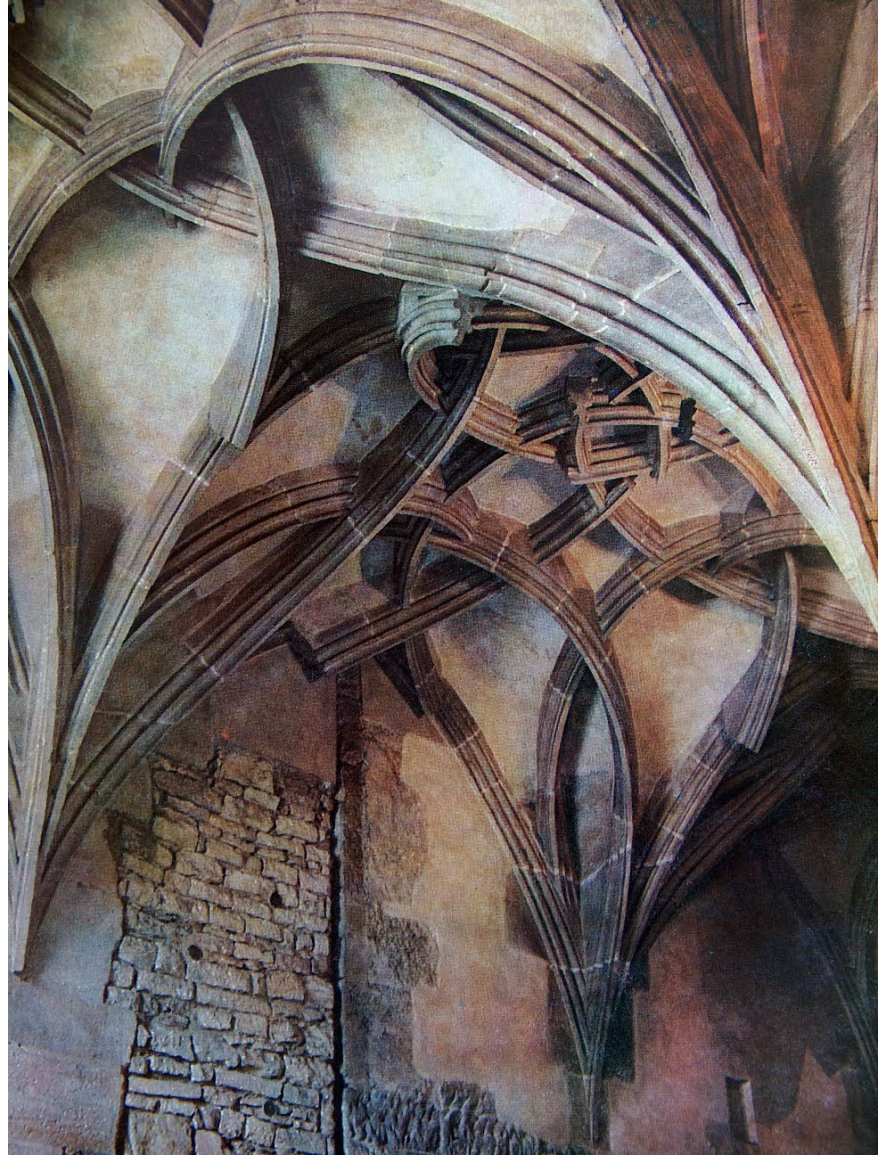
66 Praha, Hrad,
půdorys Královského paláce
s Vladislavským sálem,
Hans Spiess, Benedikt Ried.

Benedikt Ried – pozdně gotický virtuos Vladislavský sál, 1490-1500

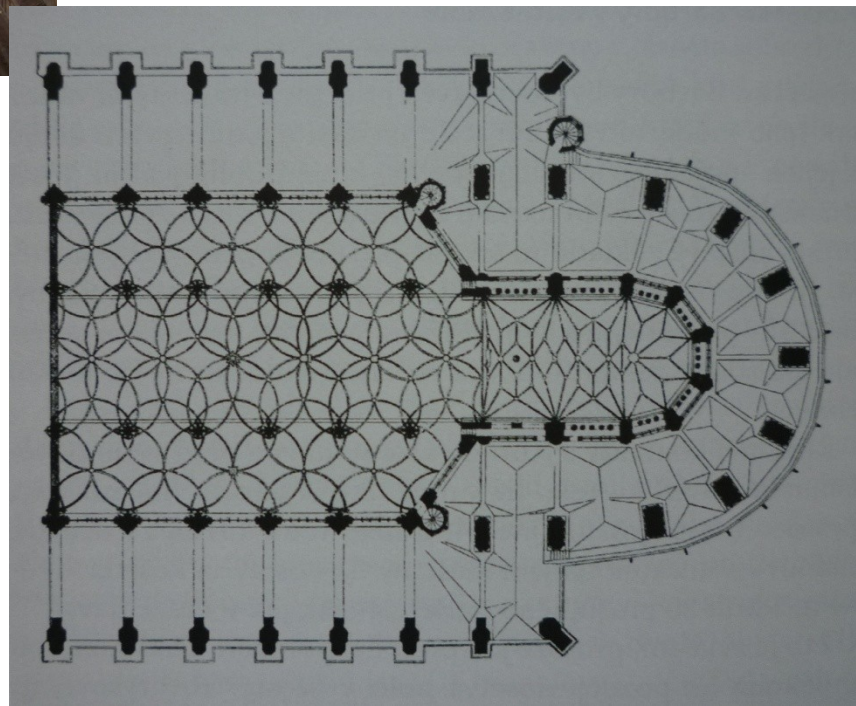

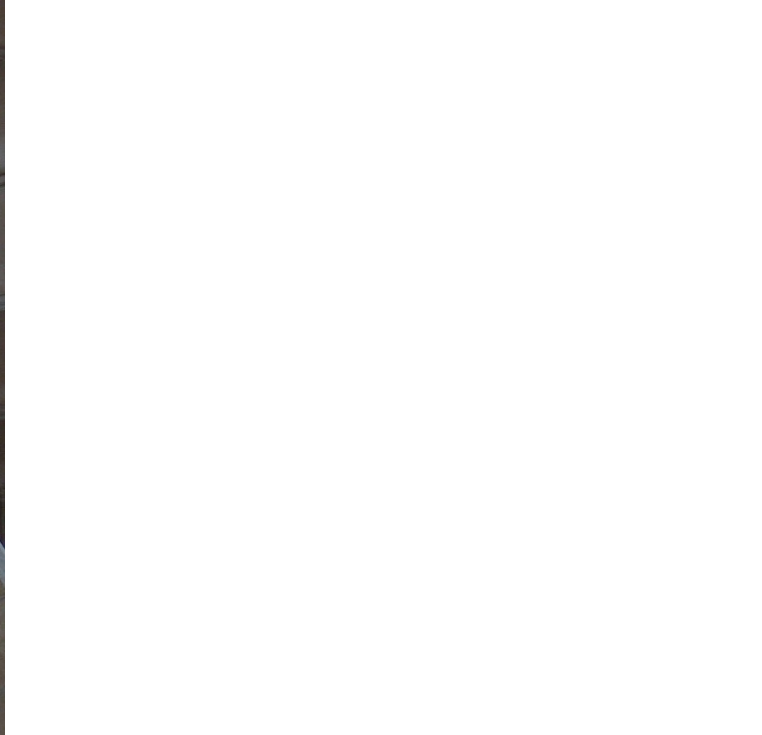

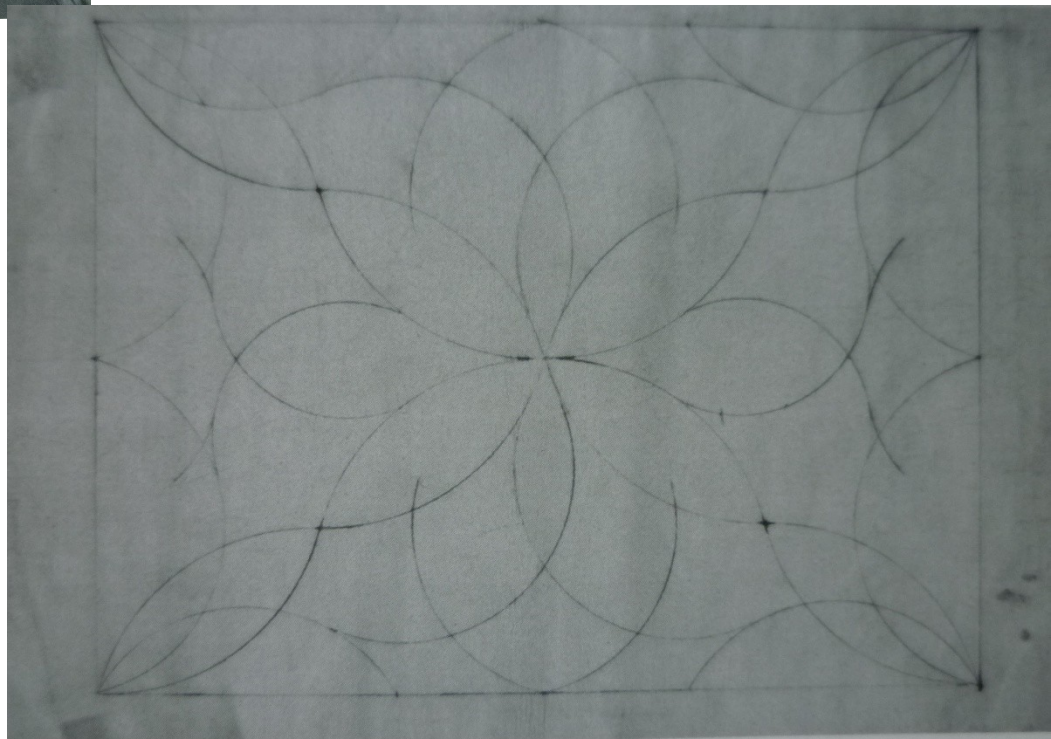
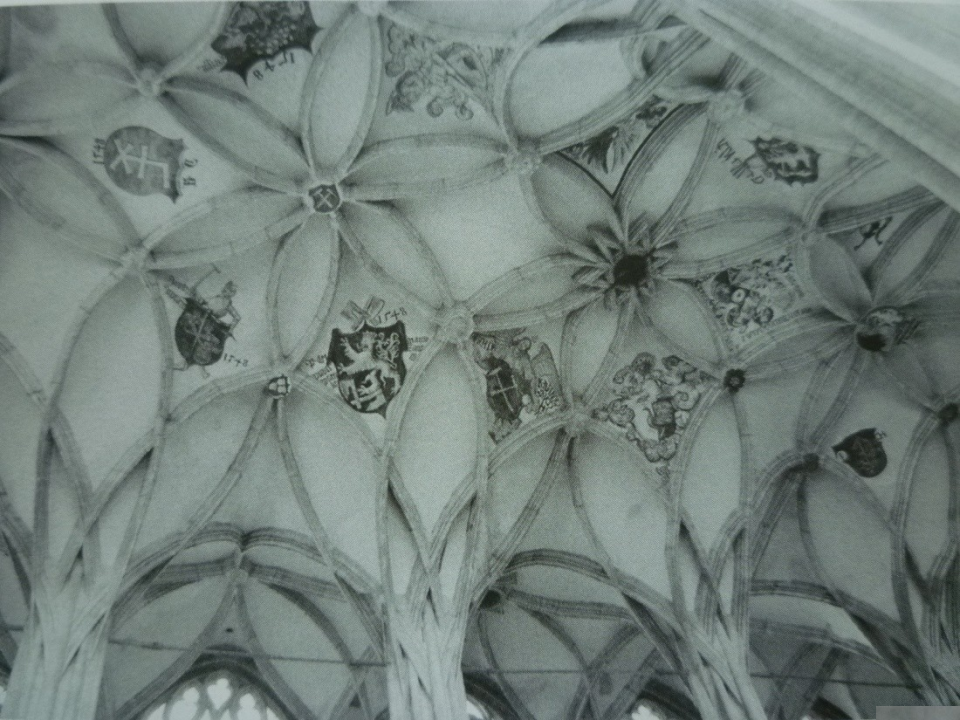

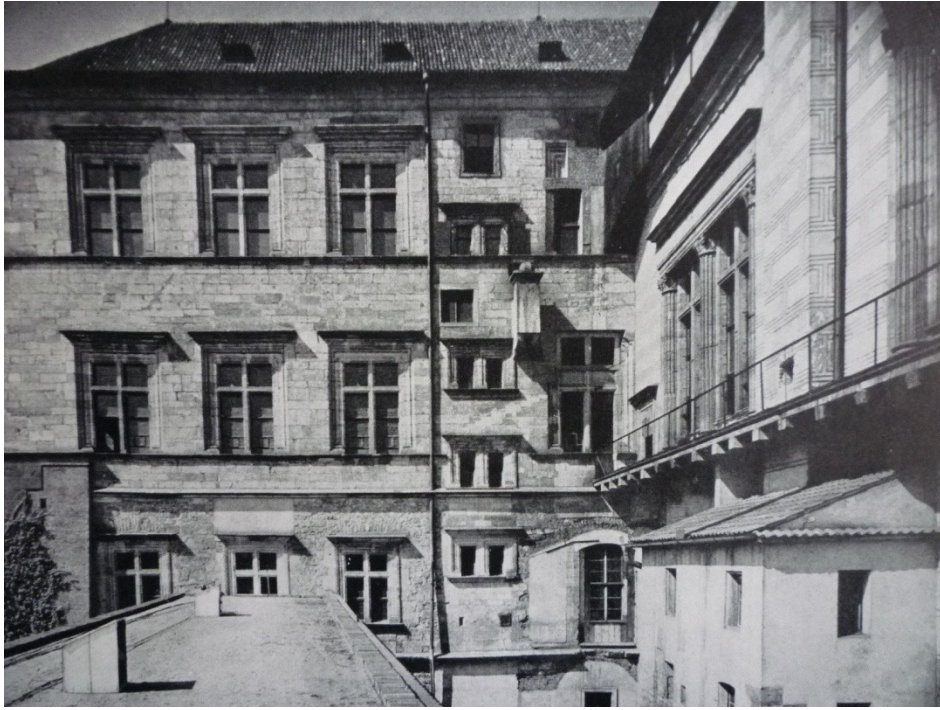
Sv. Barbora, Kutná Hora, B. Ried od 1512, klenba proveden 1547

Praha - Urbino

5. Praha, Hrad, Ludvíkovo křídlo, portál; před 1509

6. Praha, Hrad, Ludvíkovo křídlo, portál v prvním patře; před 1509

Praha, Hrad, vstupní portál na tzv. jízdecké schodiště; do r. 1502

8. Praha, kostel sv. Jiří, jižní portál; z doby kolem r. 1520

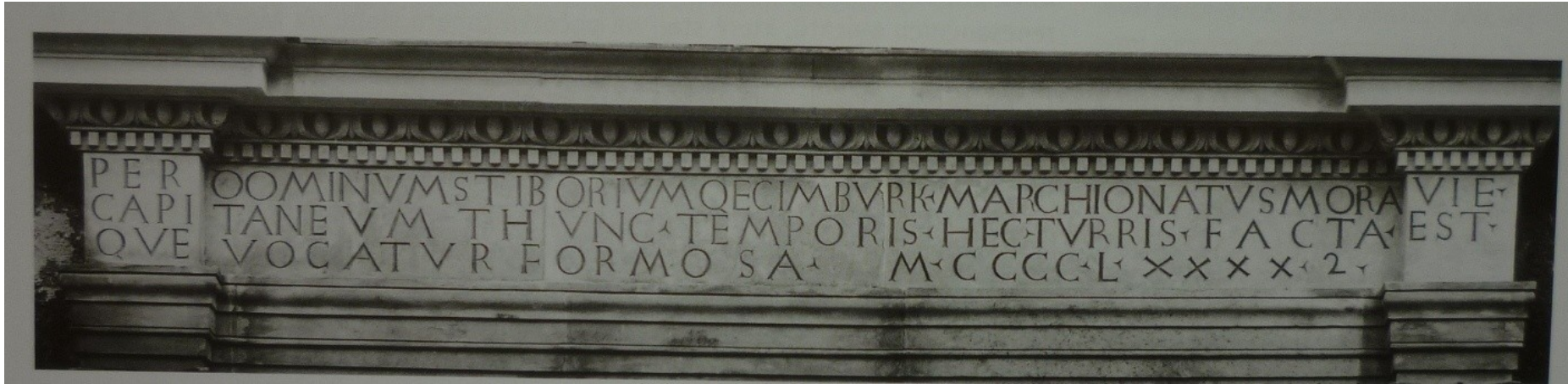

Praha – portál na Jezdecké schodiště – portál kostela S. Bernardino v Urbinu

Praha – riedovská „edikulová“
architektura – „kvazi-renesance“

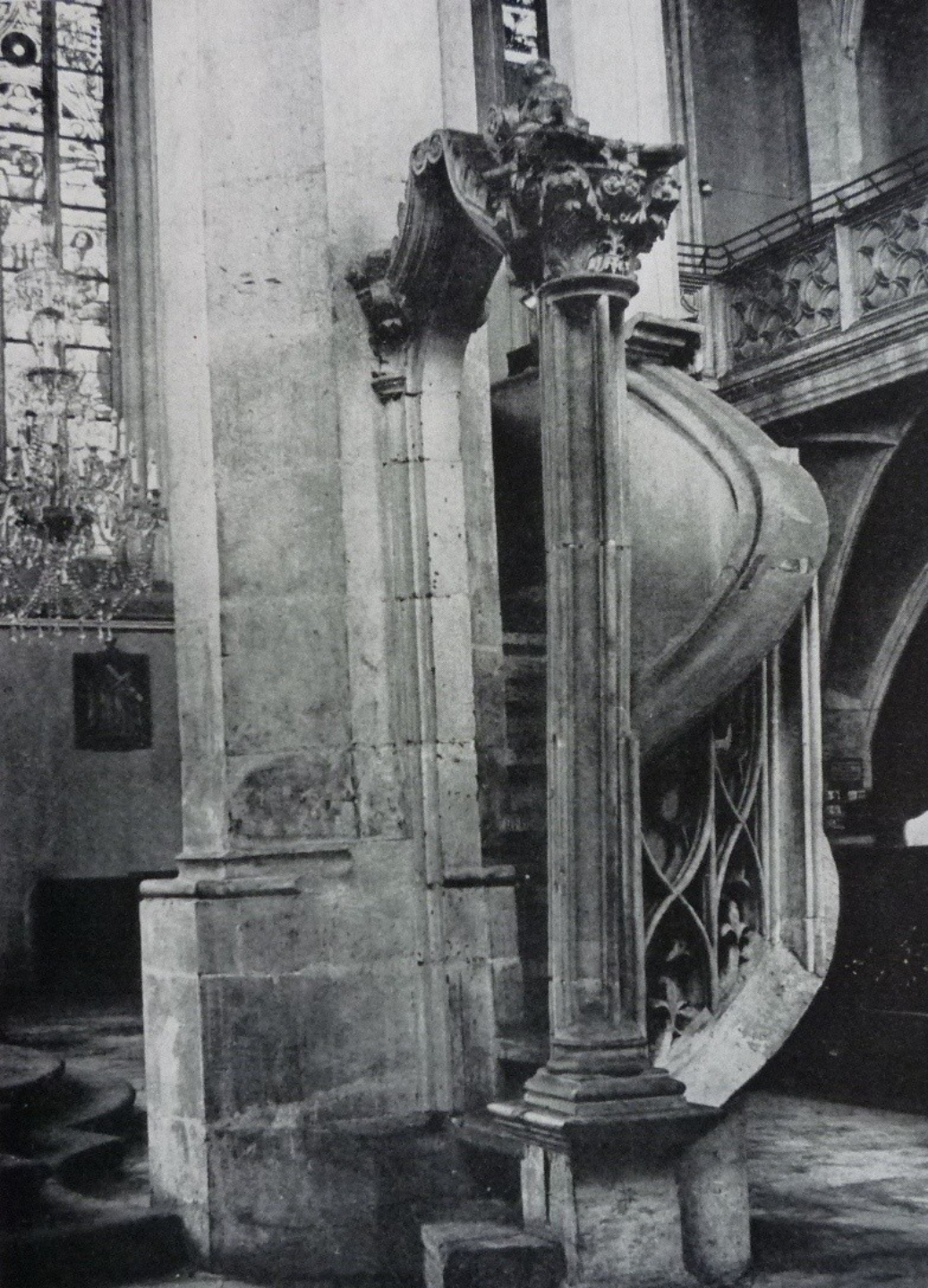

Mistr IP, oltář sv. Jana Křt. v P. Marii
před Týnem, kolem 1522

- Louny, kostel sv. Mikuláše, kazatelna, před 1540

Dům čp. 551 na Staroměstském náměstí v Praze, 1531

551
STARÉ MĚSTO
PRAHA 1

Nymburk, portál radnice; Chrudim, sv. Kateřina, po 1530

Doubravník, kostel nalezení sv. Kříže, po 1535, Most, vstup na emporu

Pardubice, sv. Bartoloměj

Pardubice, sv. Bartoloměj,
portál, 1519

Česká Lípa,
radnice, 1555

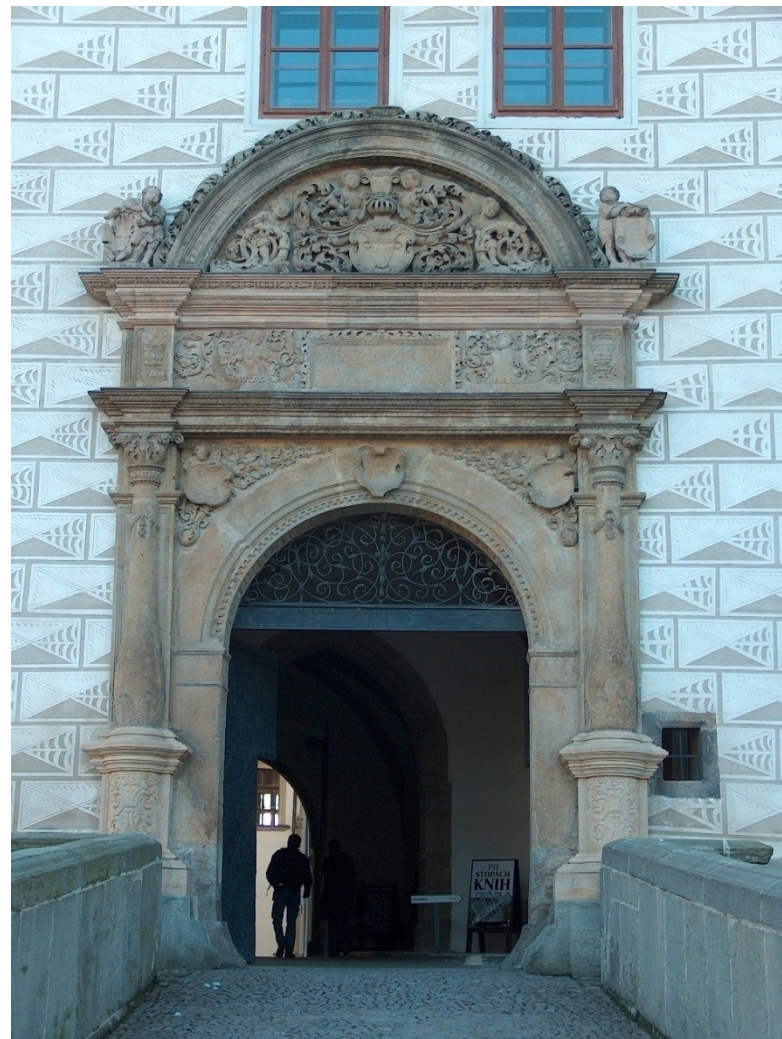

Pardubice, zámek

Pardubice, portál zámku 1529

Drážďany, zámek Georgenbau:
1530-1535 , portál

Pardubice, zámek,
portál v nádvoří, po
1530

Pardubice, zámek, parapet mostu, 1543

Litomyšl, Dům U rytíře, po 1540

Jáchymov, západní portál kostela a
portál na chór, po 1534

Jáchymov, portál domu č.p. 139; Bečov, portál zámku, před 1540

Chomutov, portál zámku, kolem 1530 (Petr Heilmann ?)

Morava

- Stanislav Thurzo
- Ctibor Tovačovský z Cimburka

IVO HLOBIL – EDUARD PETRŮ

Humanismus a raná renesance na Moravě

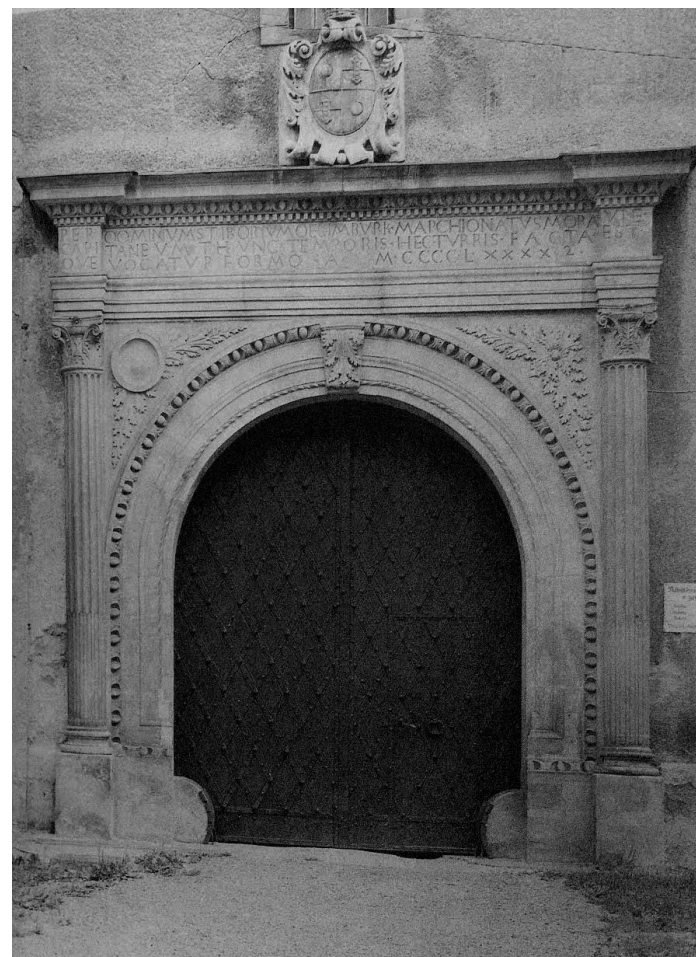
ACADEMIA

OD GOTIKY K RENESANCI

VÝTVARNÁ KULTURA MORAVY A SLEZSKA 1400–1550

Biskup Stanislav Thurz – hejtman Ctibor Tovačovský z Cimburka (?)

Tovačov

Ctibor Tovačovský z Cimburka, 1492

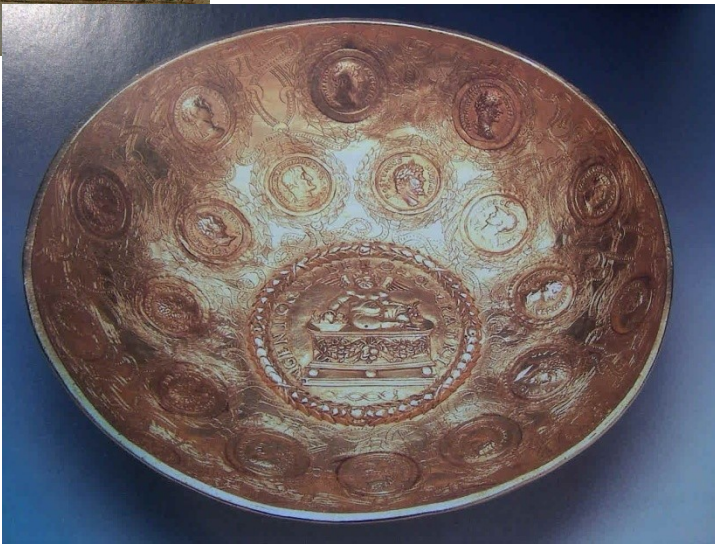
Moravská Třebová,
Ladislav z Boskovic, 1495, 1497

Ex Biblioth. Caluae Eccles. Romae

Dlouhá Loučka,
portál kostele sv.
Bartoloměje, po 1540

Olomouc, portál radnice,
kolem 1530

Portály – Prostějov (zámecký), Litovel (Langův dům) 1530-1540

Prostějov, portál radnice, 1538

Vlašská renesance

ANNO DOMINI M D L XIII
MENSE DECEMBRI XXV DIE
ORIT MAGISTER PETRUS NARDI
CARV. DEB. ONO P. ONO I. FM
PORE IN ARCE GROMAVELLE
II. H. V. T. T. O. C. S. MORAVIA
II. D. I. C. I. D. I. R. I. C. A. S. E. T. II.
HO. C. T. E. M. P. O. L. E. T. I. V. I. V. S.
E. I. T. V. S. M. E. A. N. T. X. L. V. I.
O. M. N. I. A. N. I. M. A. D. I. O. V. I. V. A. T.

ANNO DOMINI M·D·LXXIII
MENSE DECEMBR· XXVI· DIE
OBIT· MAGISTER LEONARDVS
GARVS· DE BISONO· IPSO TEM
PORE· IN PARCE· CROMAVI· ET
IN MVETIS· LOCIS· MORAVIA
EDIFICIE· EDIFICANS· ET· IN
HOC· EMPLO· EST· SEPVLTVS
ETATVS· SVE· ANI· XLVI
QVIVS· ANIMA· DEO· VIVAT·

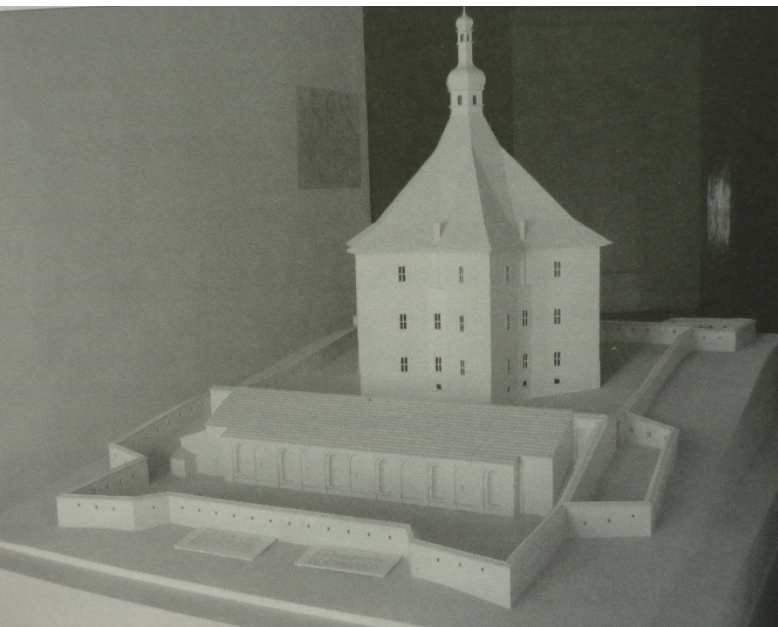
- Ferdinand I.
- Ferdinand Tyrolský
(1547-1567 místodržící
v království)
- Maxmilián II.
- Rudolf II.
- Giovanni Spazio
- Giovanni Maria a Ulrico
Aostalli
- Bonifác Wohlmut/Wolmut

Královský letohrádek, Belveder – 1538-1549 (G. Spazio, Paolo della Stella); B. po 1556 (1. patro, B. Wohmut)

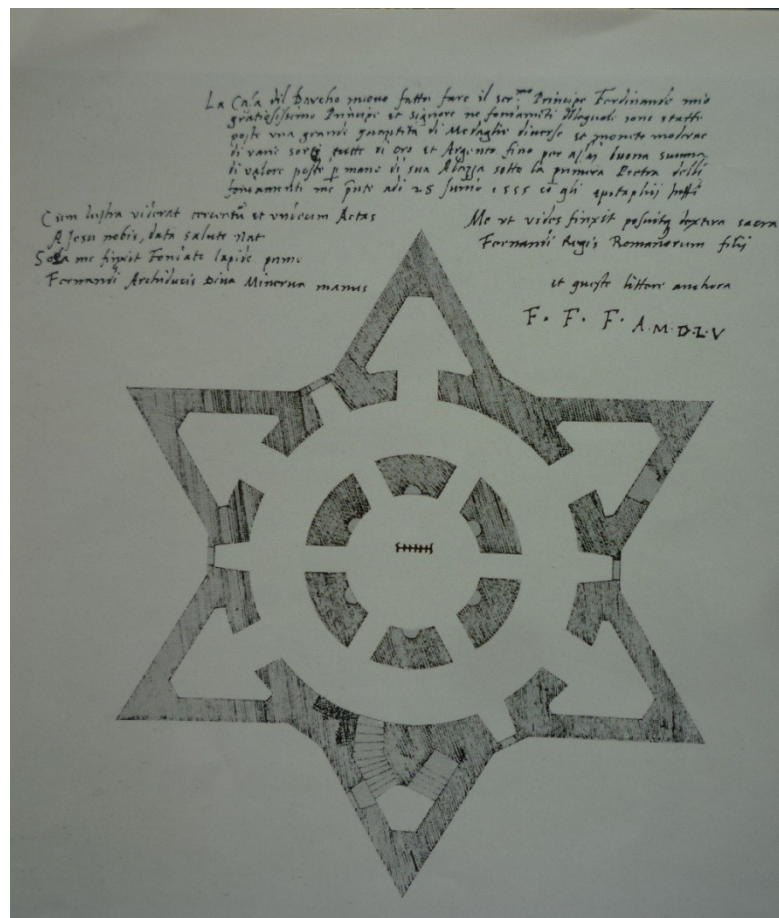
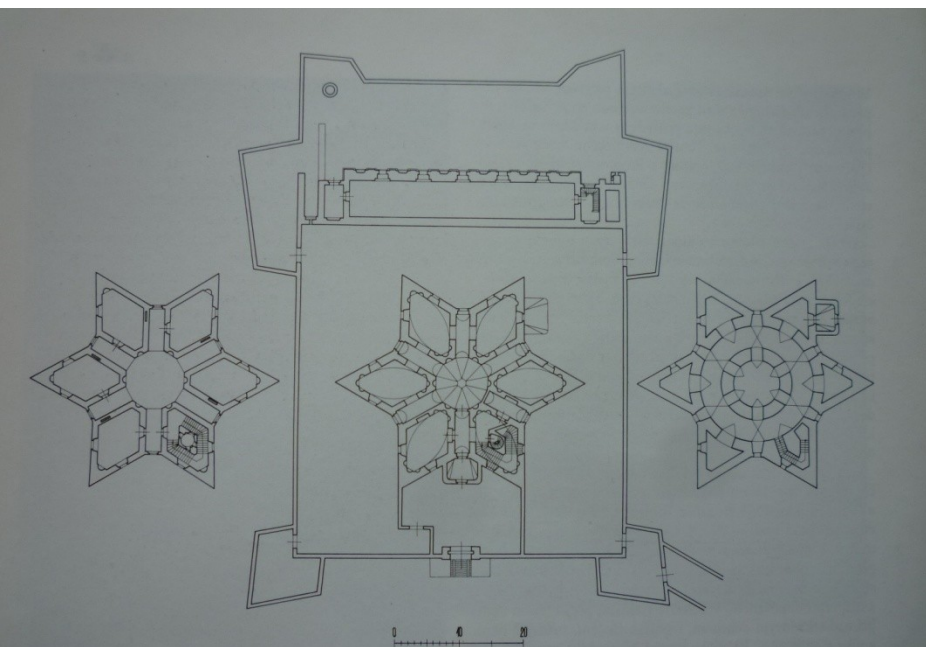

(C) Prague City Line

Letohrádek Hvězda, Praha-Liboc, 1555-1556
 (pro vjezd Ferdinandna I. do Praha, 8. 11.
 1558) – „státní vila“
 (Ferdinand Tyrolský, G. M. Aostalli, Giovanni
 Lucchese, B. Wohlmut)

Velká míčovna v královské zahradě, 1569, B. Wohlmut

Varhaní kruchta
u sv. Víta, 1557,
B. Wohlmut

Pražský hrad, Královský palác, hradní sněmovna, 1558 (po požáru 1541)

Okruh královského dvora – sekretář Florián
Gryspek z Griespachu (Gryspeku)

Kaceřov, Florián Gryspek z Griesbachu, 40.-50. léta 16. století

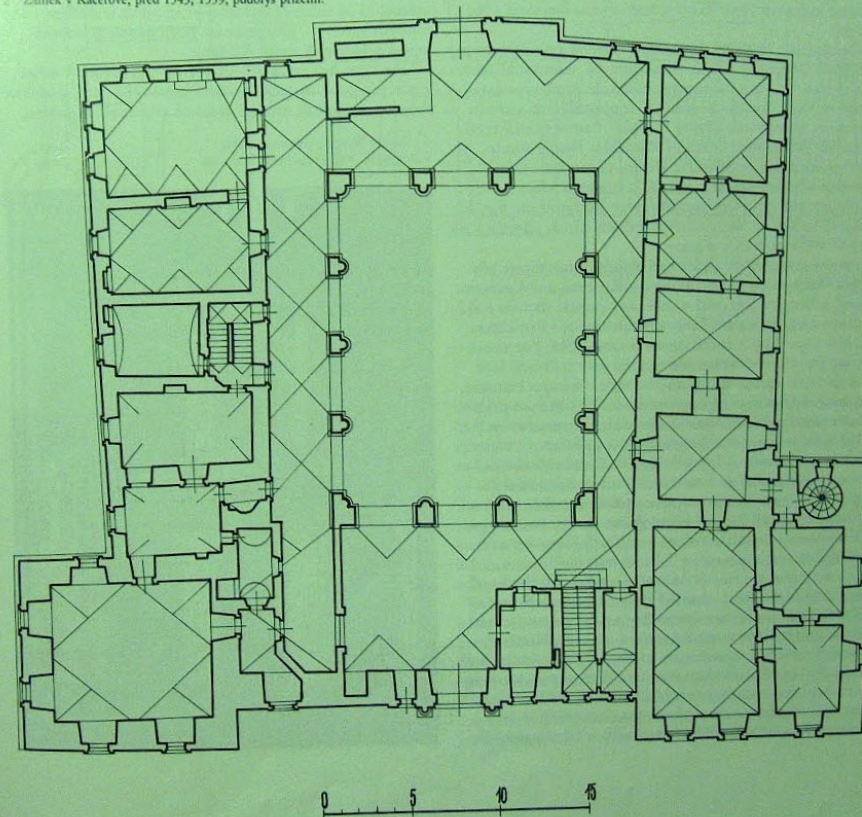

Das Schloß
Kaiserhof,
auf der Dreißig-Platz
in Pilsener Kreis

Zámek v Kaceřově, před 1543, 1559, půdorys přízemí.

Renesanční arkády – Tabulariummotiv (E. Hubala)

Trident, Castello del Buonconsiglio: Palazzo Magno
(biskup Bernardo Clesio), po roce 1500

Trident, Castello del Buonconsiglio: Palazzo
Magno
(biskup Bernardo Clesio),
po roce 1500

Graz, Landhaus, před 1560

Vídeň, Stallburg, před 1560

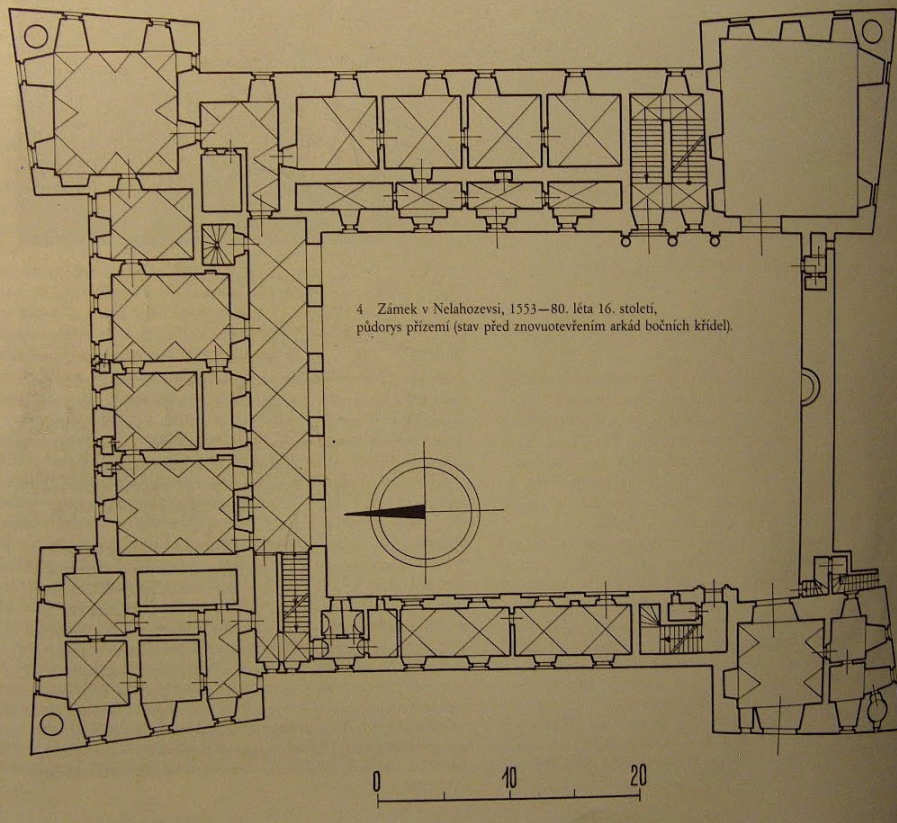

Kralovice, sv. Petr a Pavel, 1575-1581, B. Wohlmut

Nelahozevs,
Florián Gryspek z Griesbachu,
od 1553

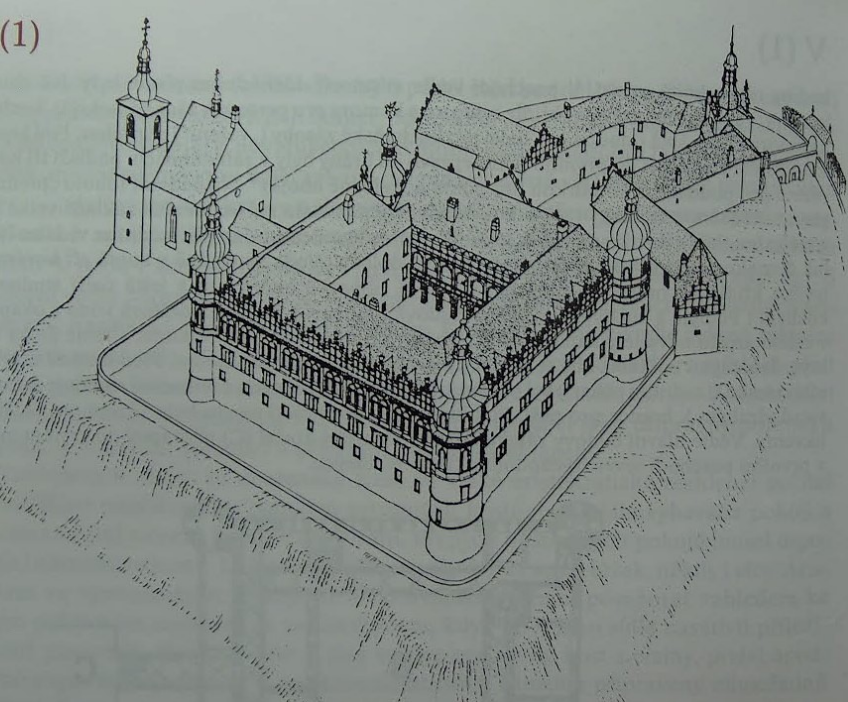

(1)

Kostelec nad Černými Lesy,
Jaroslav Smiřický ze Smiřic
po 1549 - 60. léta 16. století

Nelahozeves, Kostelec nad Černými Lesy, kolem 1560

Urbanizovaná aristokracie

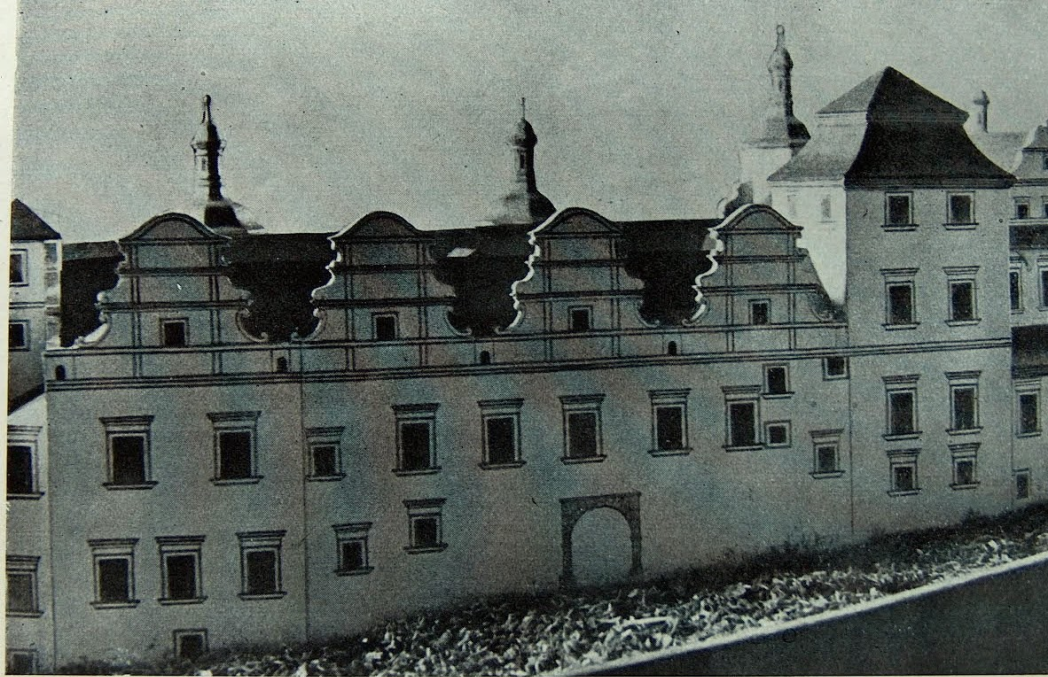
Lobkovický
/Schwarzenberský palác,
od 1547
(Jan ml. Z Lobkovic –
Agostino Galli)

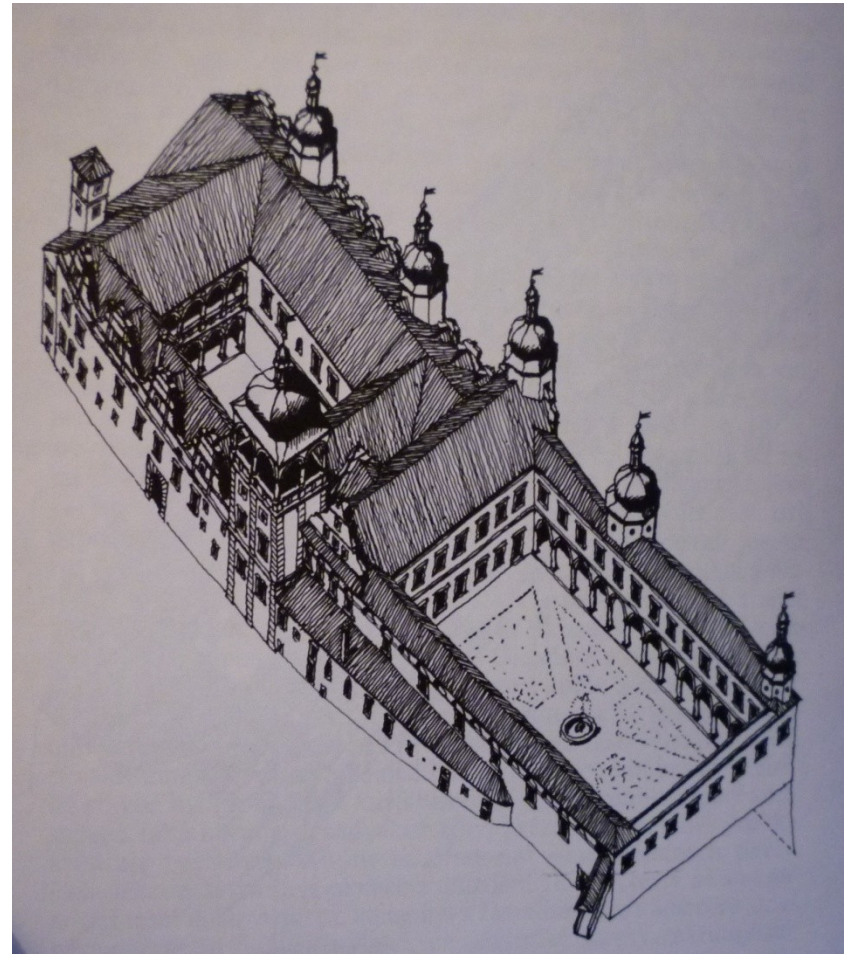
Horšovský Týn – 40.-50. léta, (Jan ml. Z Lobkovic – Agostino Galli)

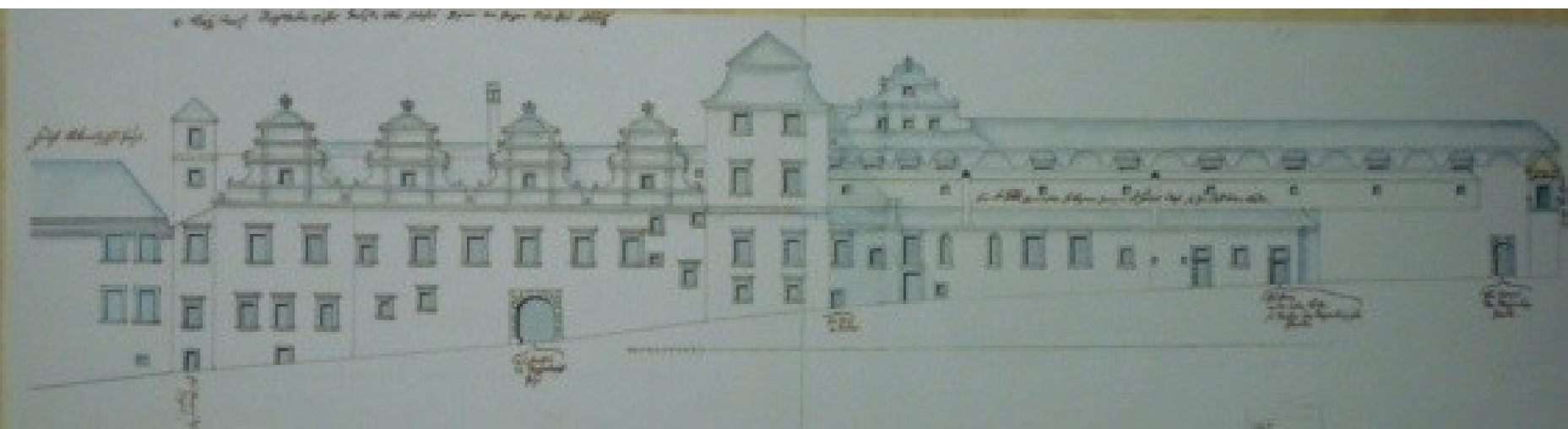
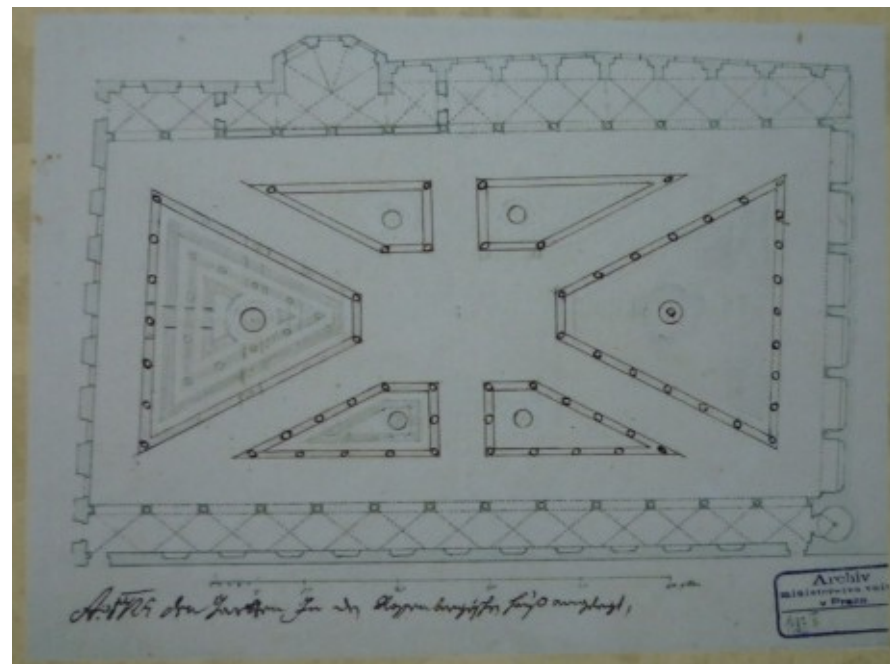

Rožmberský palác,
Pražský hrad, 1545-
1556, U. Aostalli

61. Praha, Hrad, model býv. paláce pánů z Rožmberka; stavba z let 1545–63

Palác pánů z Hradce/Slavatovský, po 1558 Jáchym z Hradce,
od 1563 rozšíření - Ulrico Aostalli

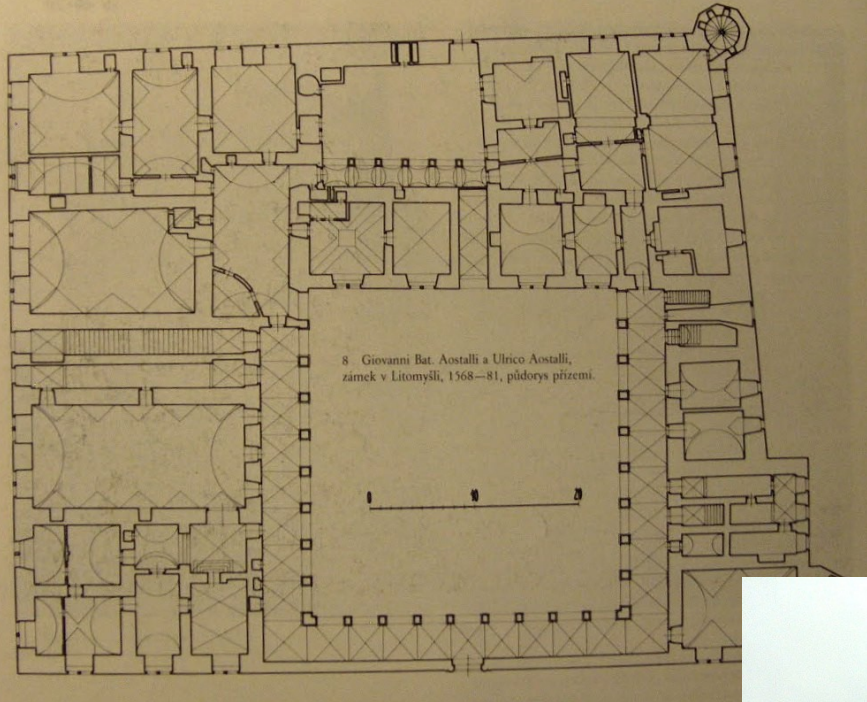

Venkovská sídla české a moravské aristokracie

- Pardubice
- Horšovský Týn
- Český Krumlov
- **Litomyšl**
- **Opočno**
- **Moravský Krumlov**
- **Bučovice**
- **Náměšť nad Oslavou**
- **Telč**
- **Jindřichův Hradec**
- **Dřevohostice**
- **Rosice**
- **Ivanovice**
- **Uherčice**
- **Velké Losiny**
- **Ruda nad Moravou**
- **Hrubšice**
- **Hranice**
- **Hustopeče nad Bečvou**
- **Bruntál**
- **Branná**
- **Moravská Třebová**
- **Oslavany**
- **Stará ves nad Ondřejnicí**
- Benešov nad Ploučnicí
- Nové Zámky u Nesovice
- *Lednice*
- *Valtice*
- *Hluboká*
- *Kopidlno*
-

Český Krumlov, Vilém z Rožmberka, od 1556

Litomyšl, 1568-1581,
Vratislav z Pernštejna

Opočno, Vilém
Trčka z Lípy, od
1560

Moravský Krumlov

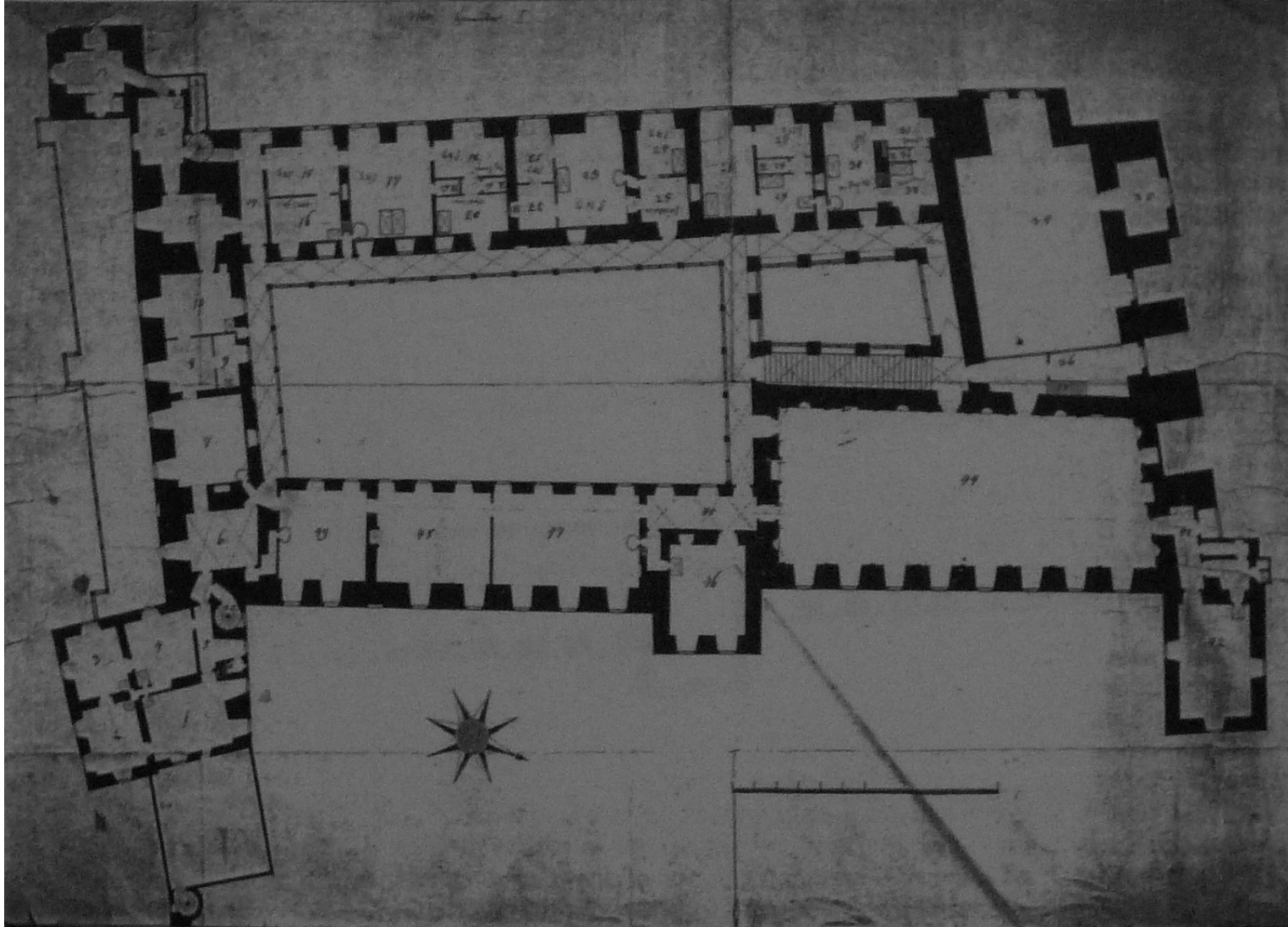
Moravský Krumlov, zámek, Pertold IV. z Lipé, od 1560

Christlich Kromau

Unter der Stadtmauer

ANNO · DNI ·
M · D · LXII ·

Leonard Garus/Garovo z Bissone

ANNO DOMINI M D L XVIII
MENSE DECEMBRI XX ADIE
ORTEM MAGISTRI FEOJ RDVS
GARVS DE BISSONE P OREM
P OREM PARCE GROMAVET
I PAVTIS TOCIS MORAVIA
EDIFICI HDIC A SET II
HOCTEMPI O E P PVEVA
I IV S ME AN XLVI
OVIC ANIMA DIO MVAT

ЛЕТА ПАНЕО 5 9 2 ЗАЧЕТА
ДЕ С П Т О П А С С Т А Л Т Т О
И В А Т А З А Ч Е С В Я О З Е Н И О
П М П А П А И А А З И П P H O A M A P P I
V T O W E N E W I S S H O M A S S A R A

КАМЕНС ТВА ЧЕЗНЕНО ГЕ
НО МОСТ ЧЕЗ ОЗЕ КЕ С А Е
НО О П И Н С Е К А А Д О К О Н А Г
С Т Л Е Т А П А Н Е О 5 9 3 И М А Т О
П А П Е И С Г Г Е Н О В А Н И О

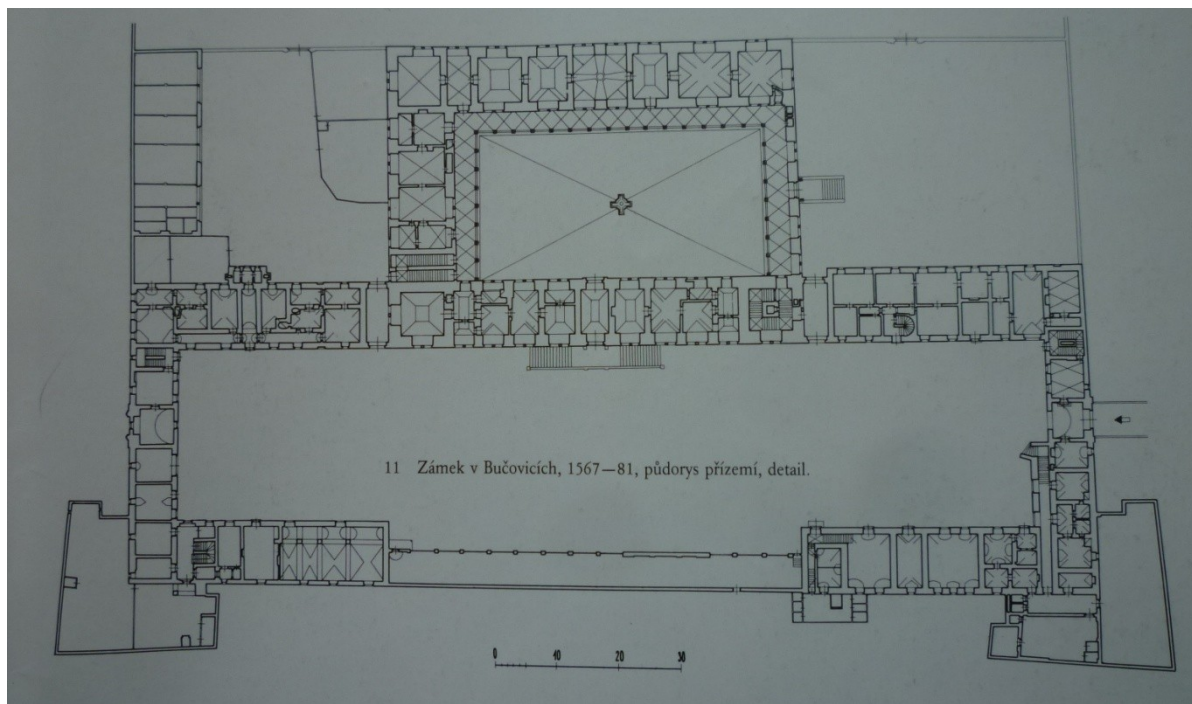
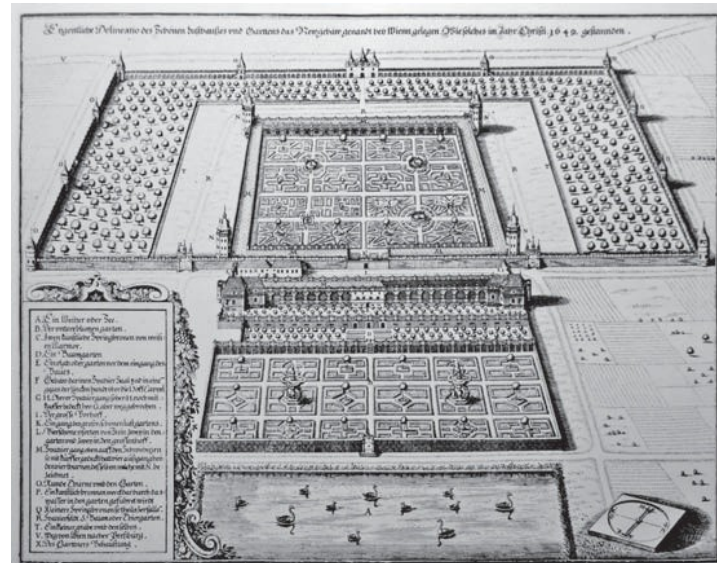
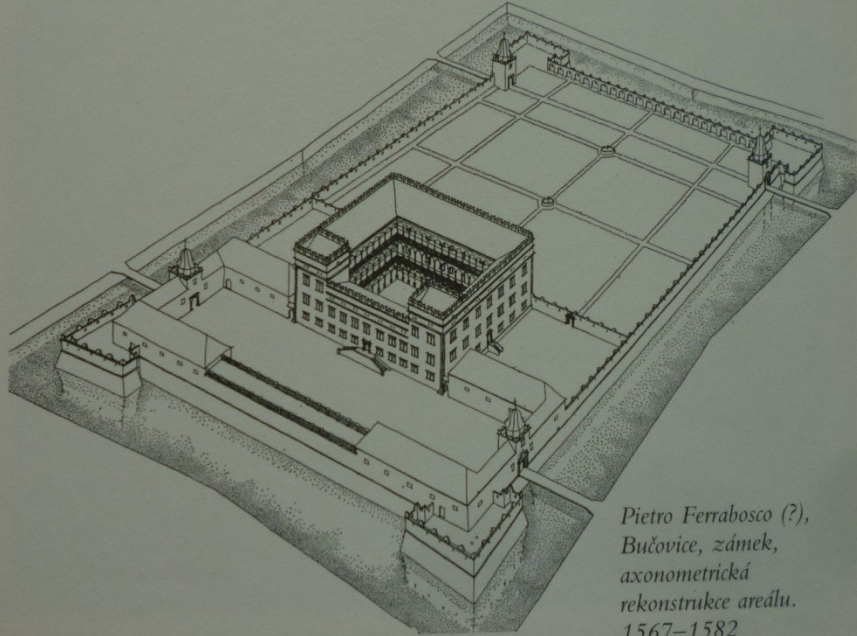

Bučovice

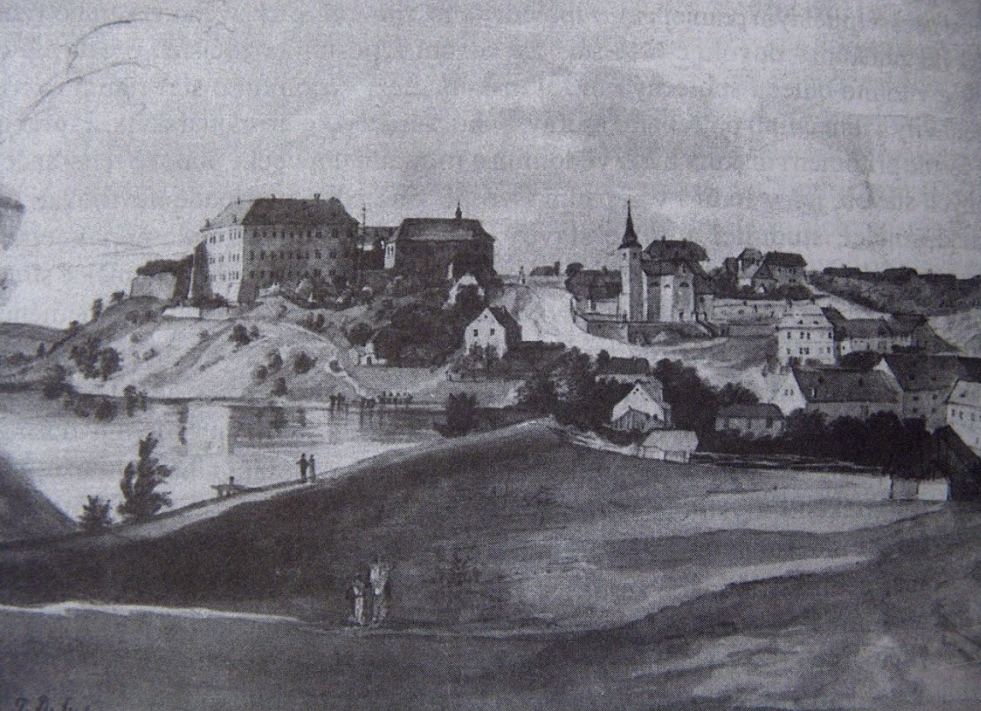

Náměšť nad Oslavou, Jan st.
ze Žerotína, po 1572

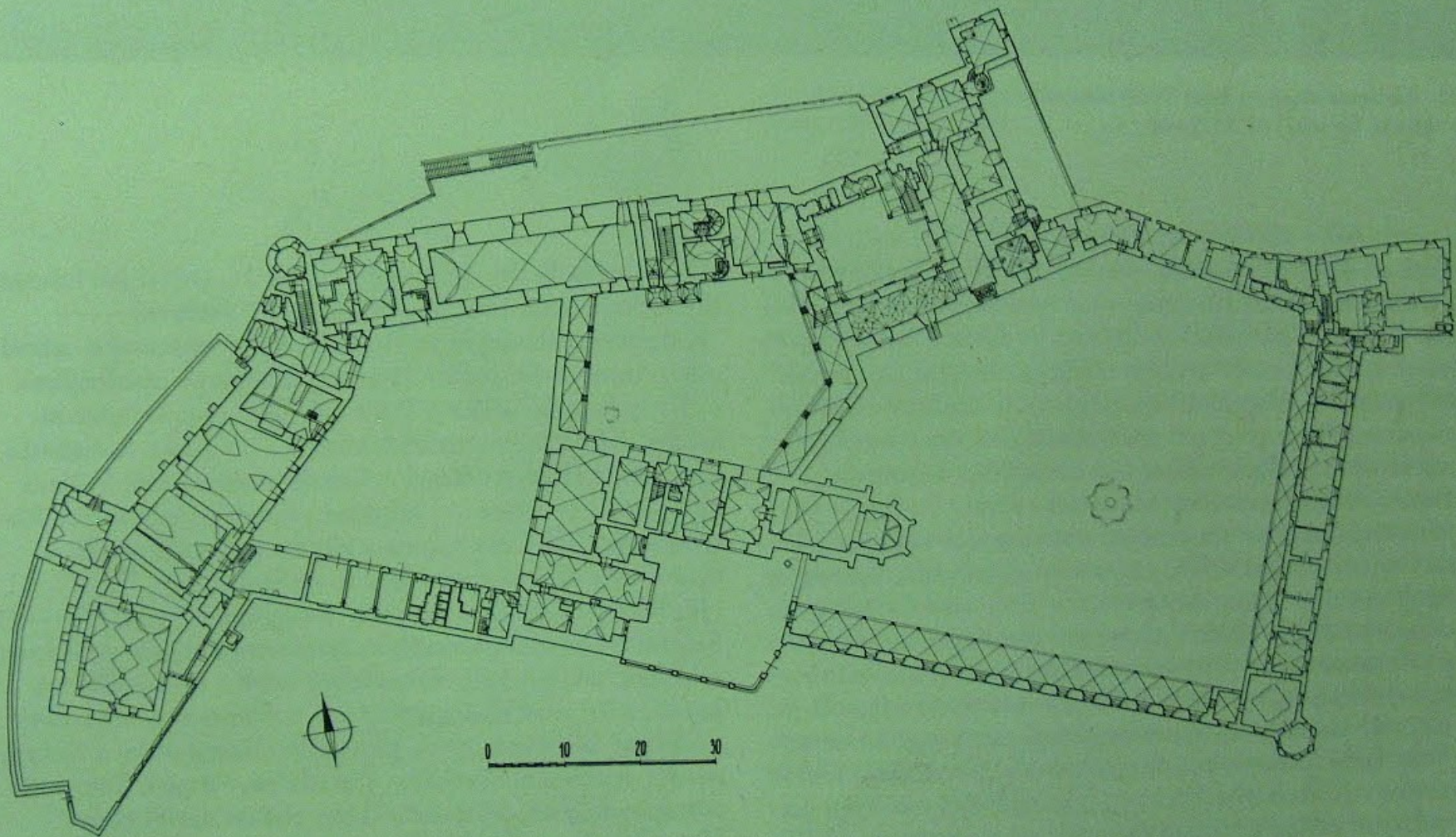
Rosice, Karel st. ze
Žerotína, kolem 1600

Telč - Zachariáš z Hradce

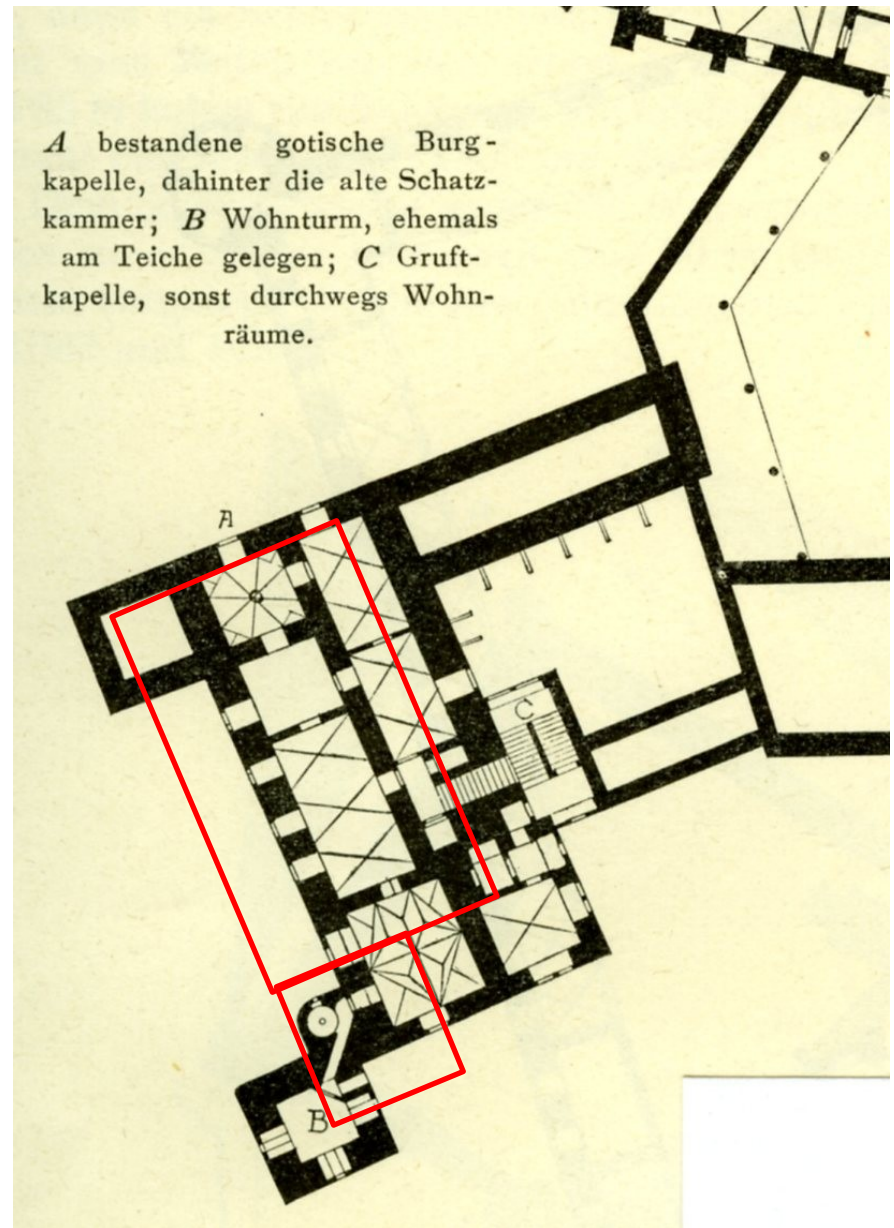
Hrad pánů z Hradce po roce 1355
Menhart z Hradce a jeho nástupci,
Jindřich III, z Hradce:

*trojprostorový dvoutrakt s lomenými arkádami
+ obytná věž;
na jihu kaple sv. Jiří (původně patrová)*

1466-1507

Jindřich IV. z Hradce, zakladatel nové linie
zvětšuje reprezentačně hrad:

*dvě věže, jižní křídlo, tzv. Zbrojnice;
předhradí (kuchyňské křídlo)*

Zachariáš - druhorozený syn Adama I. z Hradce (nejvyšší kancléř Ludvíka Jagellonského) a Anny z Rožmitálu (sestra manželky Jiřího z Poděbrad (Jakob Seisenegger))

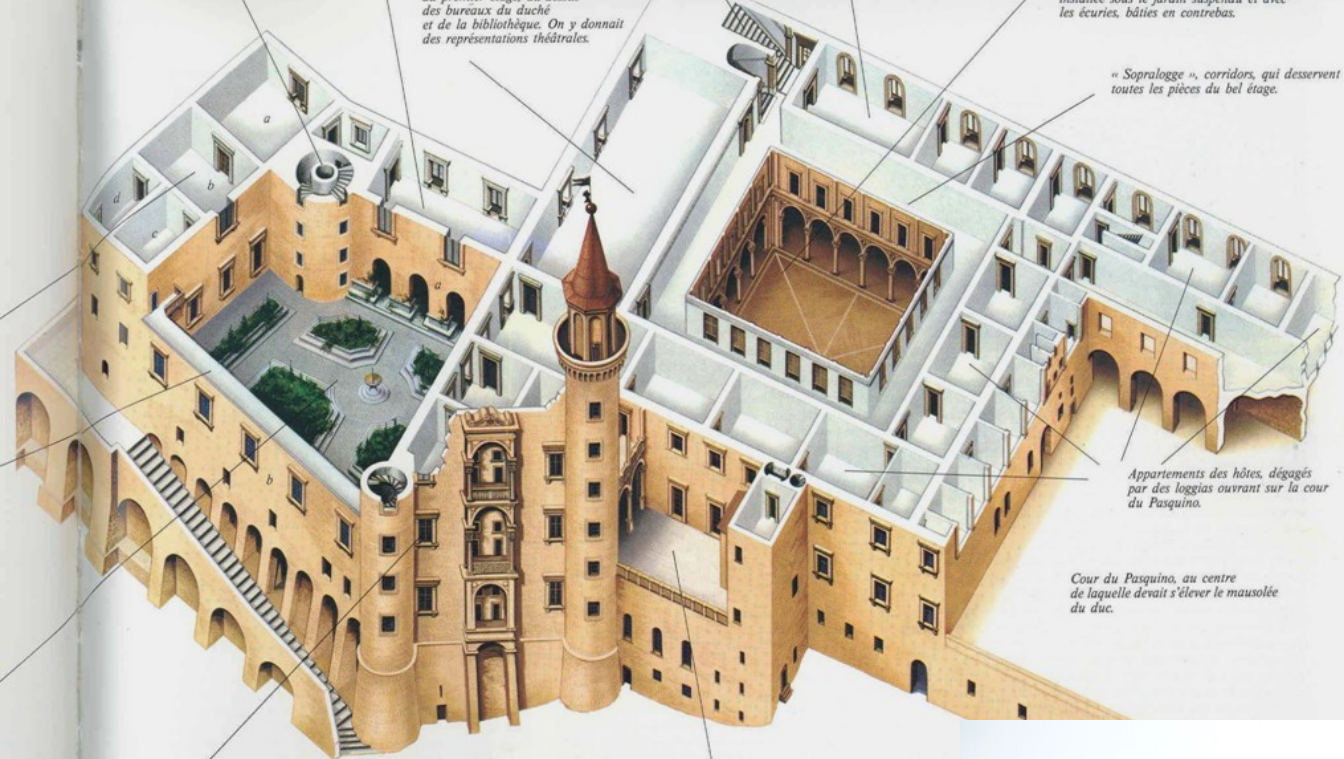
„Tři paláce“ v Telči dle Jiřího Kroupy = spojování hradu s městem

1553-1561 (přestavba a úpravy Starého paláce + Severní palác) = *sňatek a majitel panství*

1566-1570 (kaple, Jižní palác, východní arkáda) = *zemský hejtman*

1579 (dokončení interiéru kaple + arkád, zahrady, spojení s městem) = *život v soukromí na Telči*

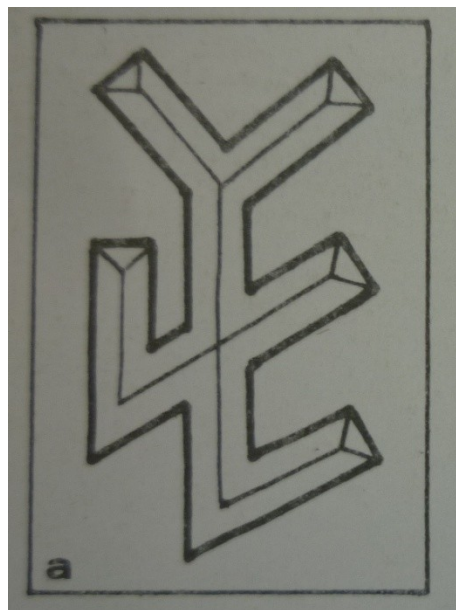

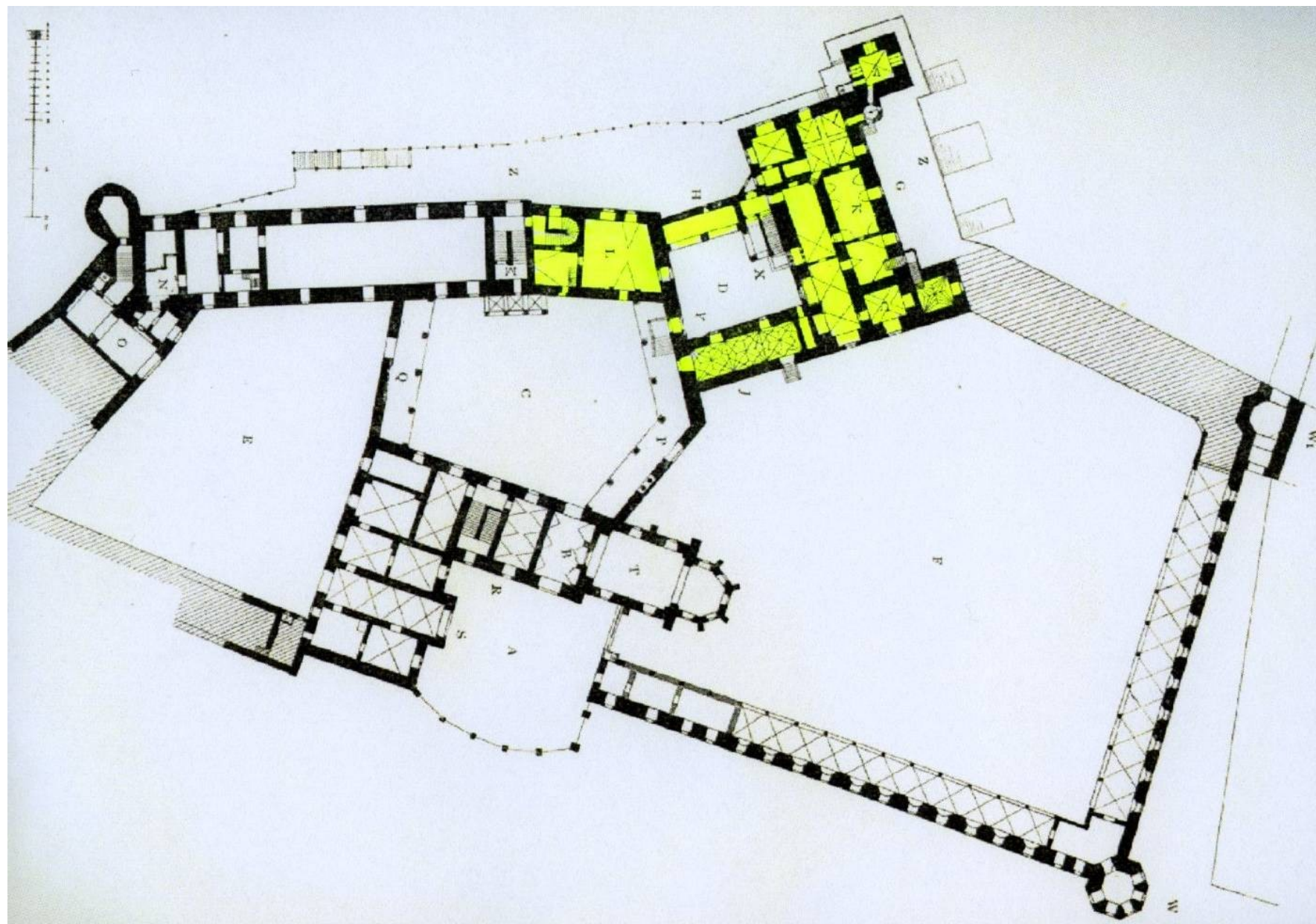
Italský model renesanční rezidence ve městě
Urbino na konci 15. století
Postupná stavba “zámku spojeného s městem”

Renesanční zámek: I. fáze – po 1550
Leopold Estreicher (Oesterreicher)

Telč - První etapa: Svatební místnosti ve Starém paláci, 1553

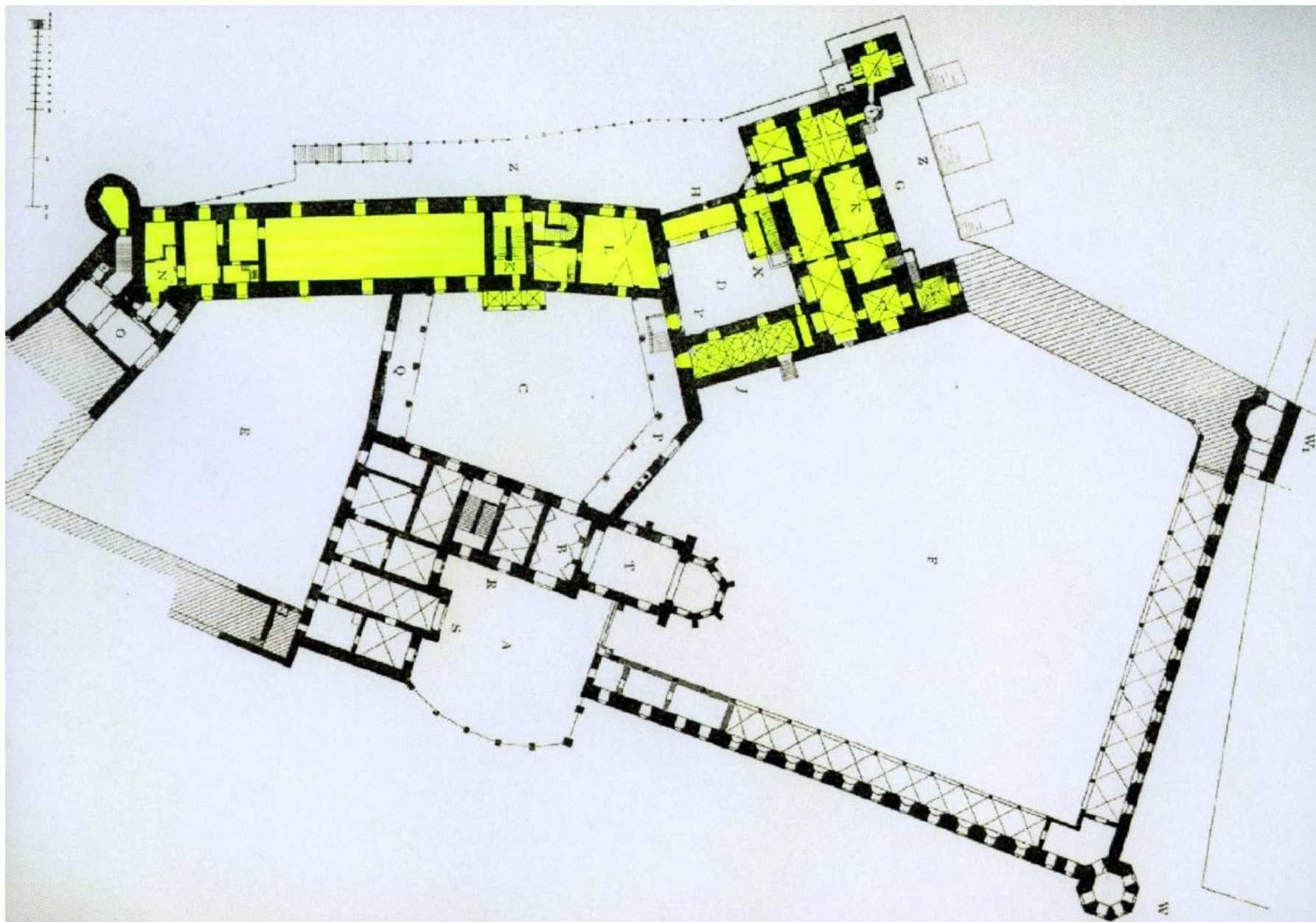
Klenotnice a Hodovní (svatební) síň, 1553

Telč, Velký hodovní sál se svatební memoriální symbolikou

Telč - Pokračování první etapy: nový “Severní palác”, 1556-1563

Antonio Ericer (Drizzan)

Zlatý sál, 1561 datace stropu

Zlatý sál, 1561

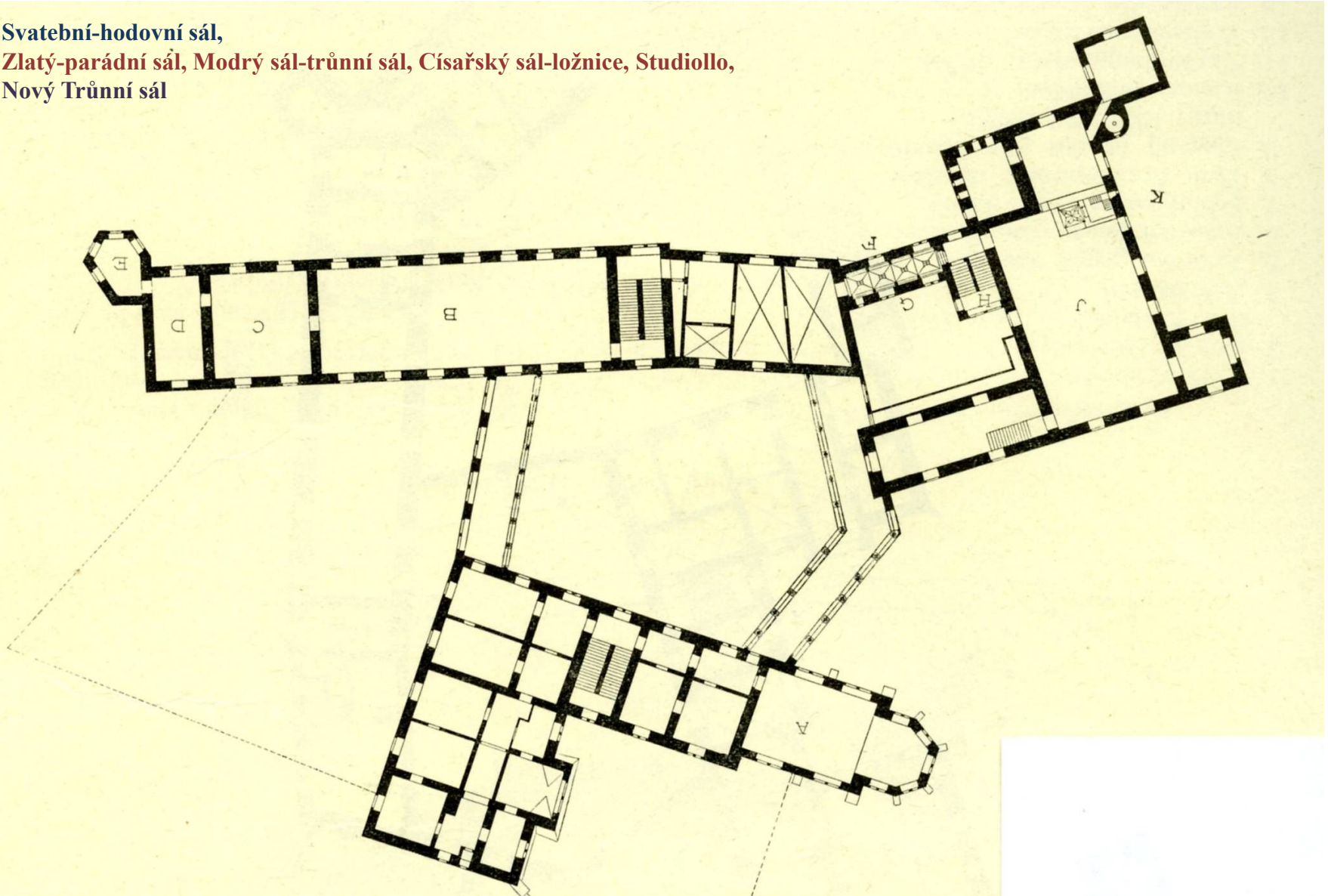

Modrý sál

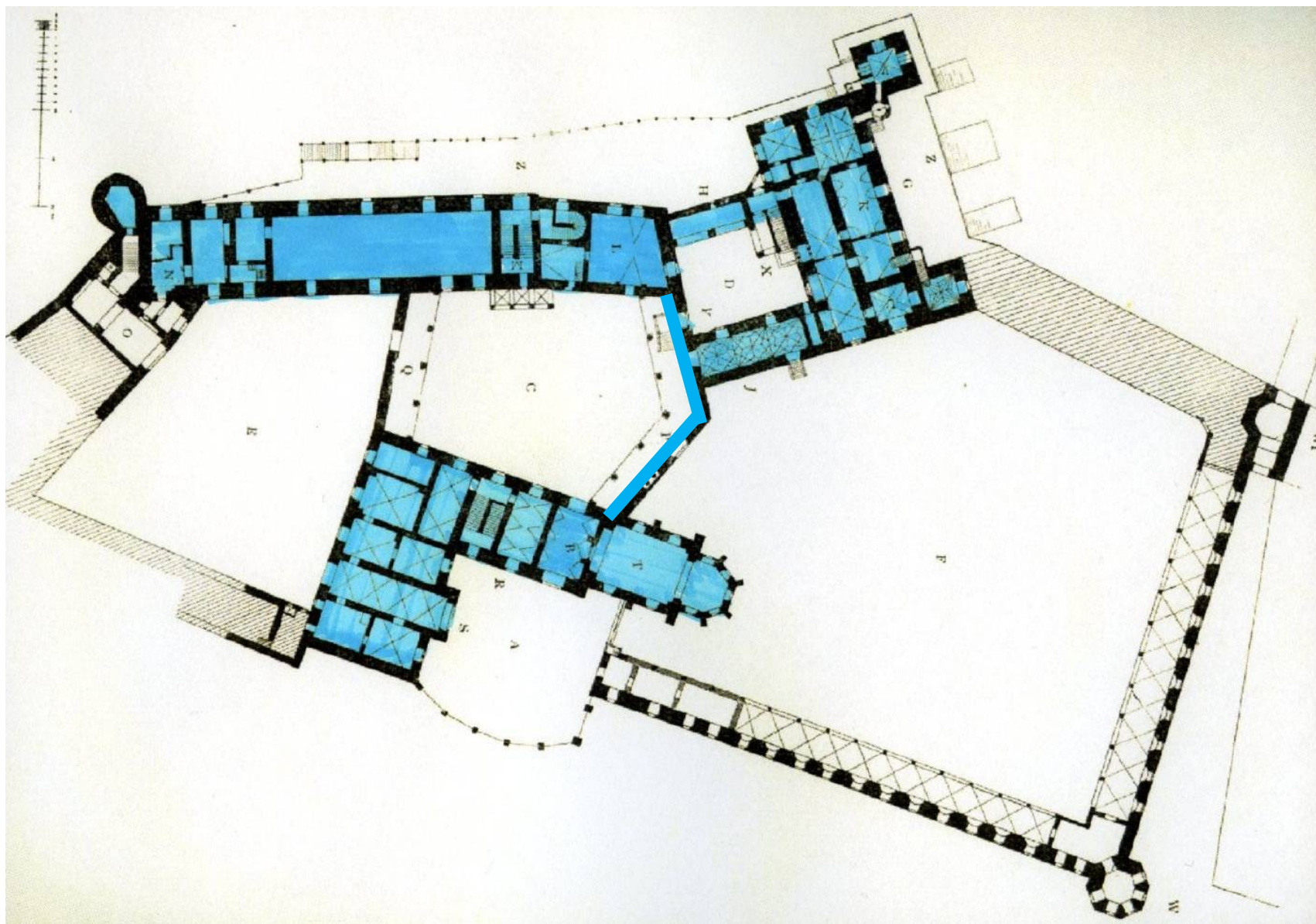

Reprezentace suverénního pána, pana Zachariáše:

Svatební-hodovní sál,
Zlatý-parádní sál, Modrý sál-trůnní sál, Císařský sál-ložnice, Studiollo,
Nový Trůnní sál

Telč – Druhá etapa: Rezidence zemského hejtmana, Jižní palác, 1567-1569

„Toto staveny gest dielano za urozeného pana pana Zacharyasse z Hradce a na Telcy neywyssyho komornika markr. mor. Leta Panie MDLXVI v pondely po s. Girzy zatzate a dokonáno za aurzadu heytmanského tehoz markr. leta MDLXVIII.“

Kamenná stereotomie na Moravě:
Telč

Moravská Třebová, Branná

Stavitelé:

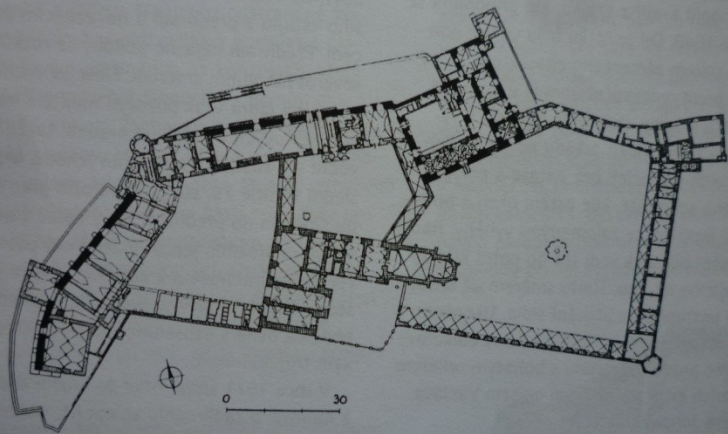
*Rodina Oesterreicherů ze Slavonic: Leopold, Georg
Antonio Erizzer-Drizzan (de Rizzi, de Ricca?) - největší část rezidenčního paláce*

Často uváděný v literatuře: Baldassare Maggi z Arogna – s největší pravděpodobností do stavby nezasáhl.

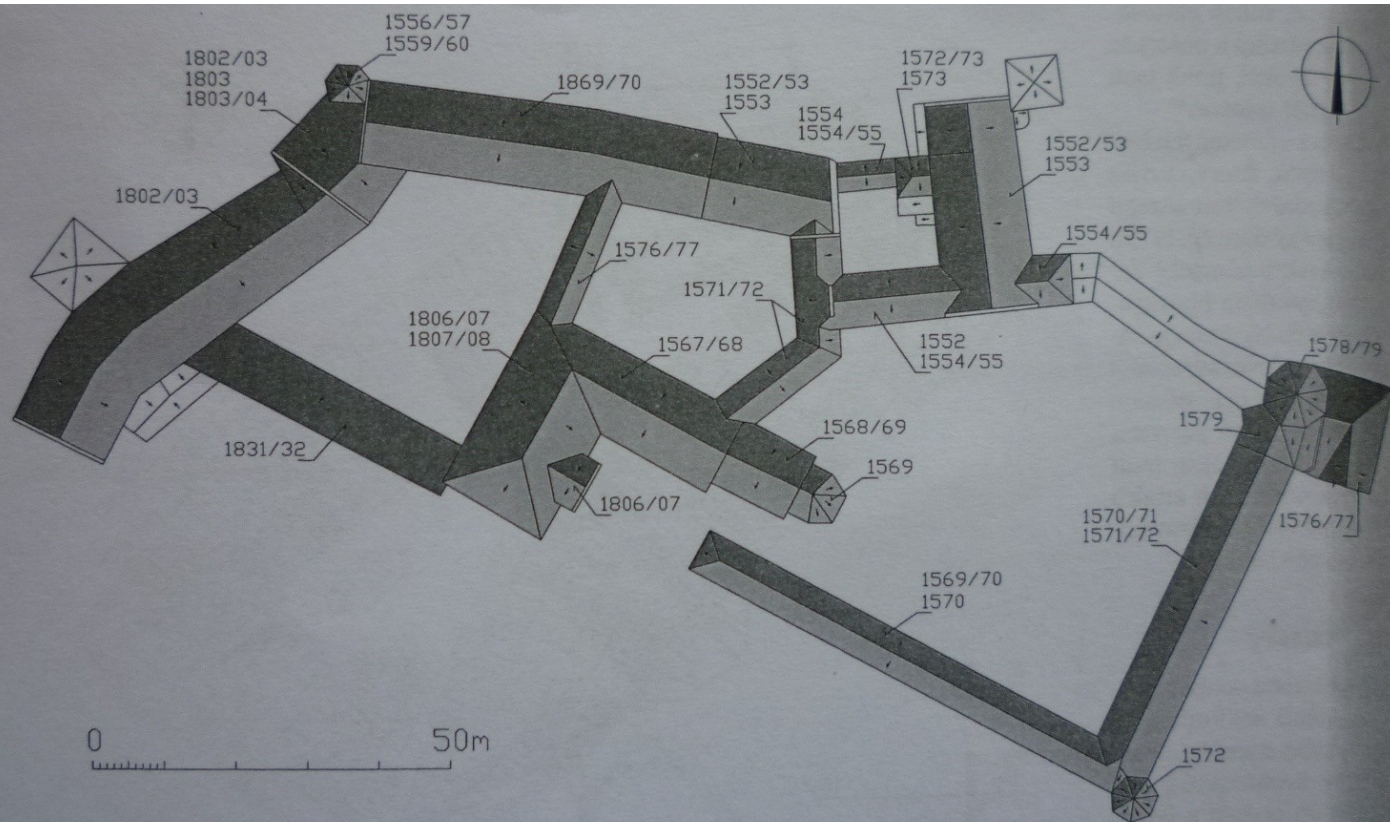

Telč - Baldassare Maggi, Antonio Ericer, G. B. Aostalli (?)
Telč – Litomyšl – Nelahozeves - Kaceřov

053 Vyojová analýza zámku - upraveno podle J. Krčálové (černě je položeno zdivo vrcholné gotické, šrafované pozdně gotické, mřížkované renesanční)

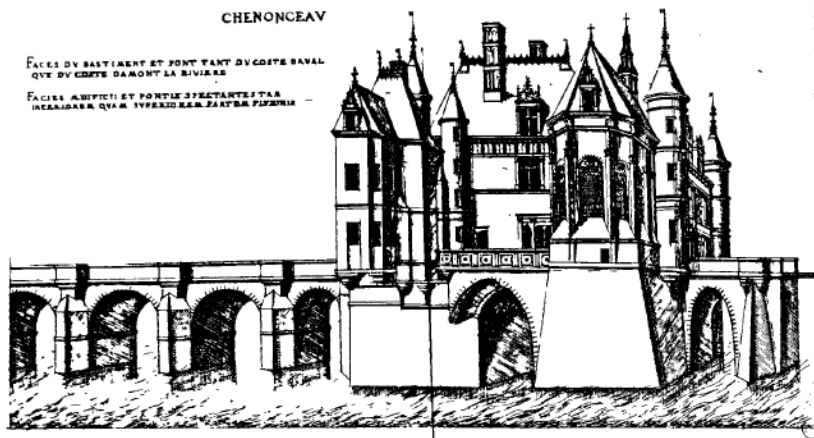
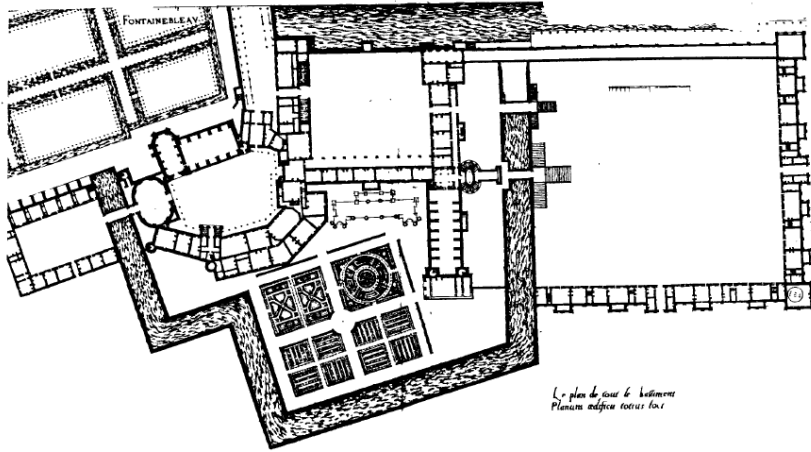

Obr. 7: Telč, půdorysné schéma areálu zámku v Telči. Sedou barvou jsou vyznačené střechy s dendrochronologicky datovanými krovci (J. Bláha a T. Kyncl, 1998–2008);

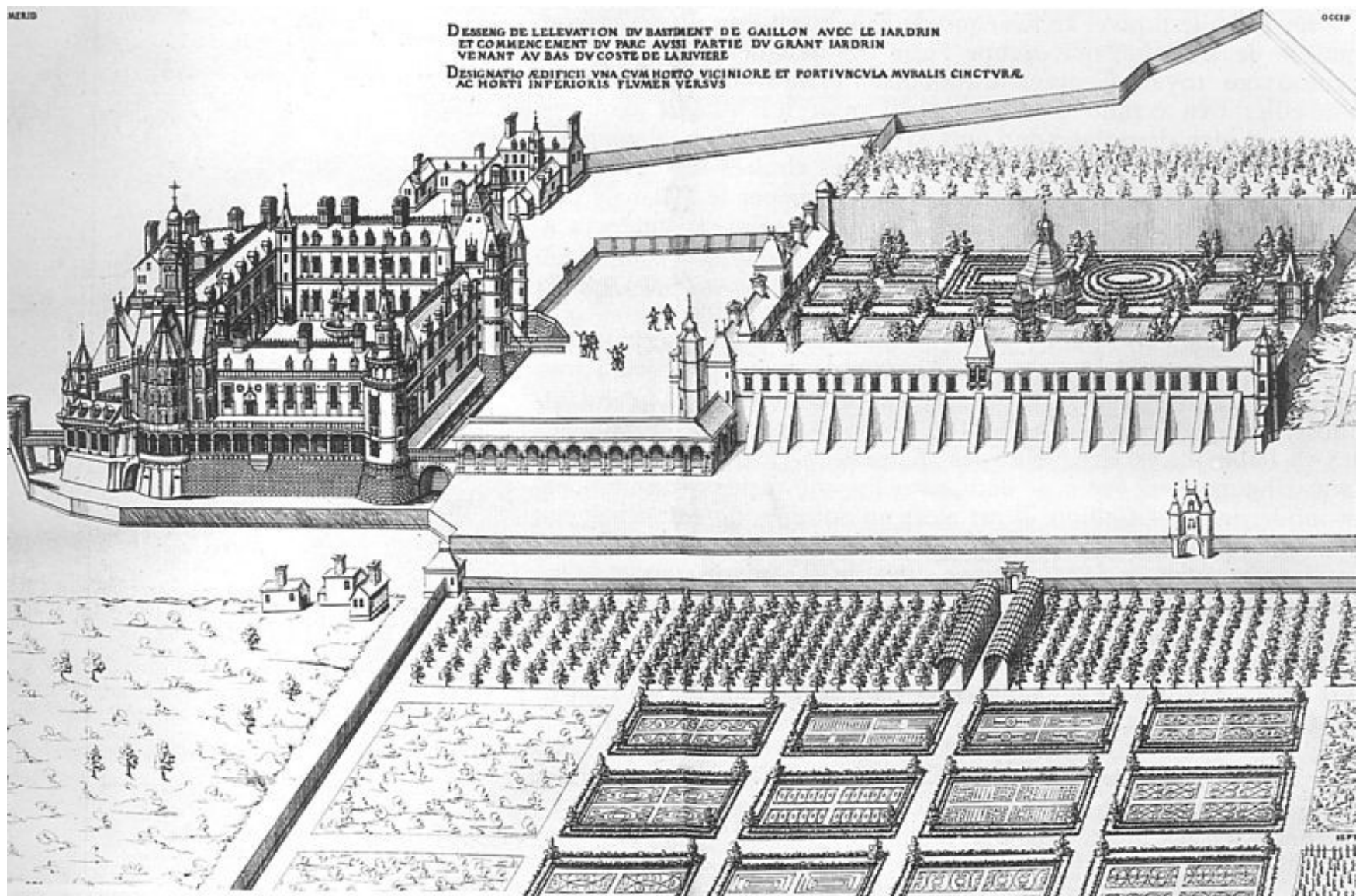

Jacques Androuet du Cerceau, *Premier [et Second] volume des plus excellents bastiments de France*, Paris 1579:
Fontainebleau, Chenonceau

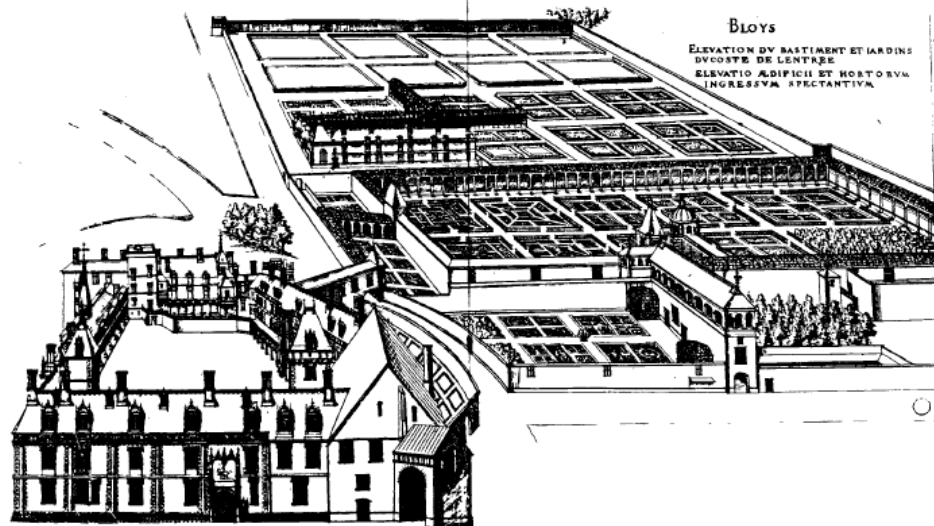

Model: zámek – kaple – arkáda – zahrada

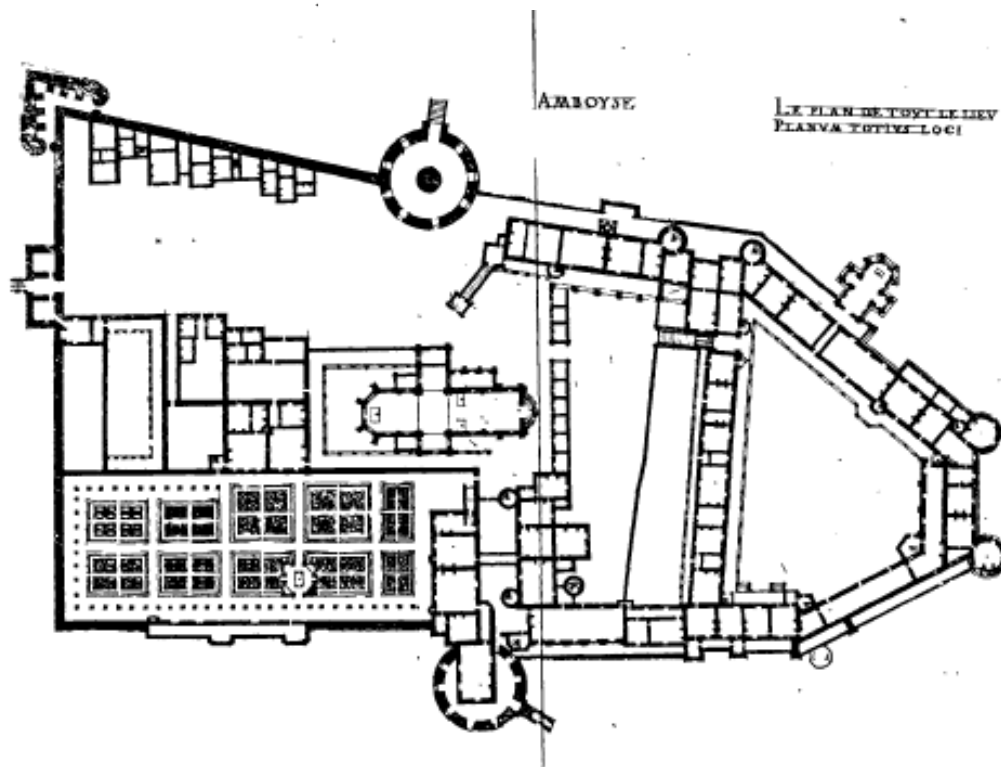
Zámek Gaillon

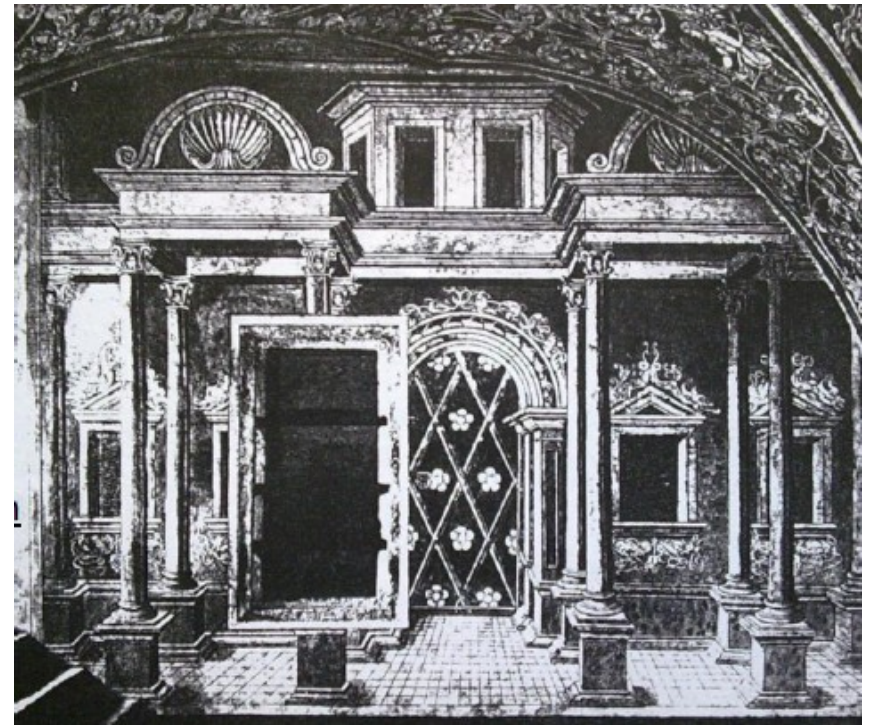
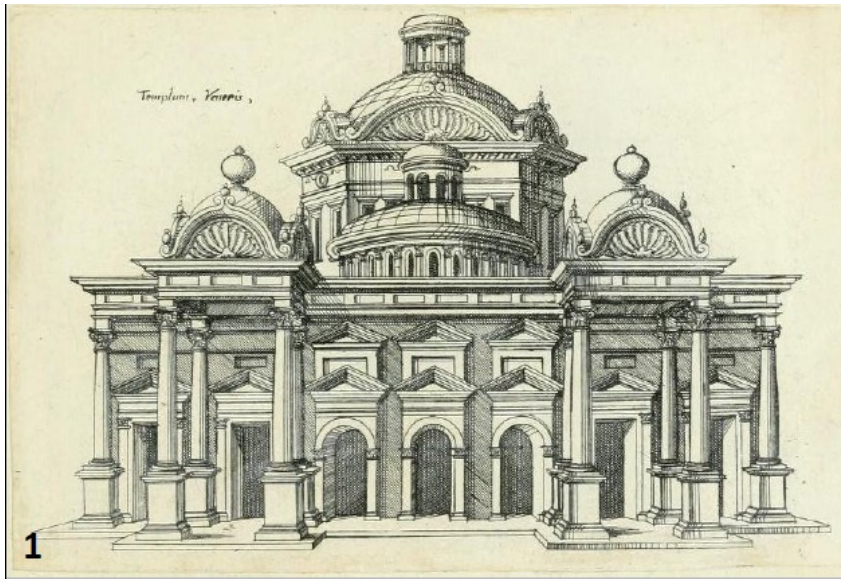

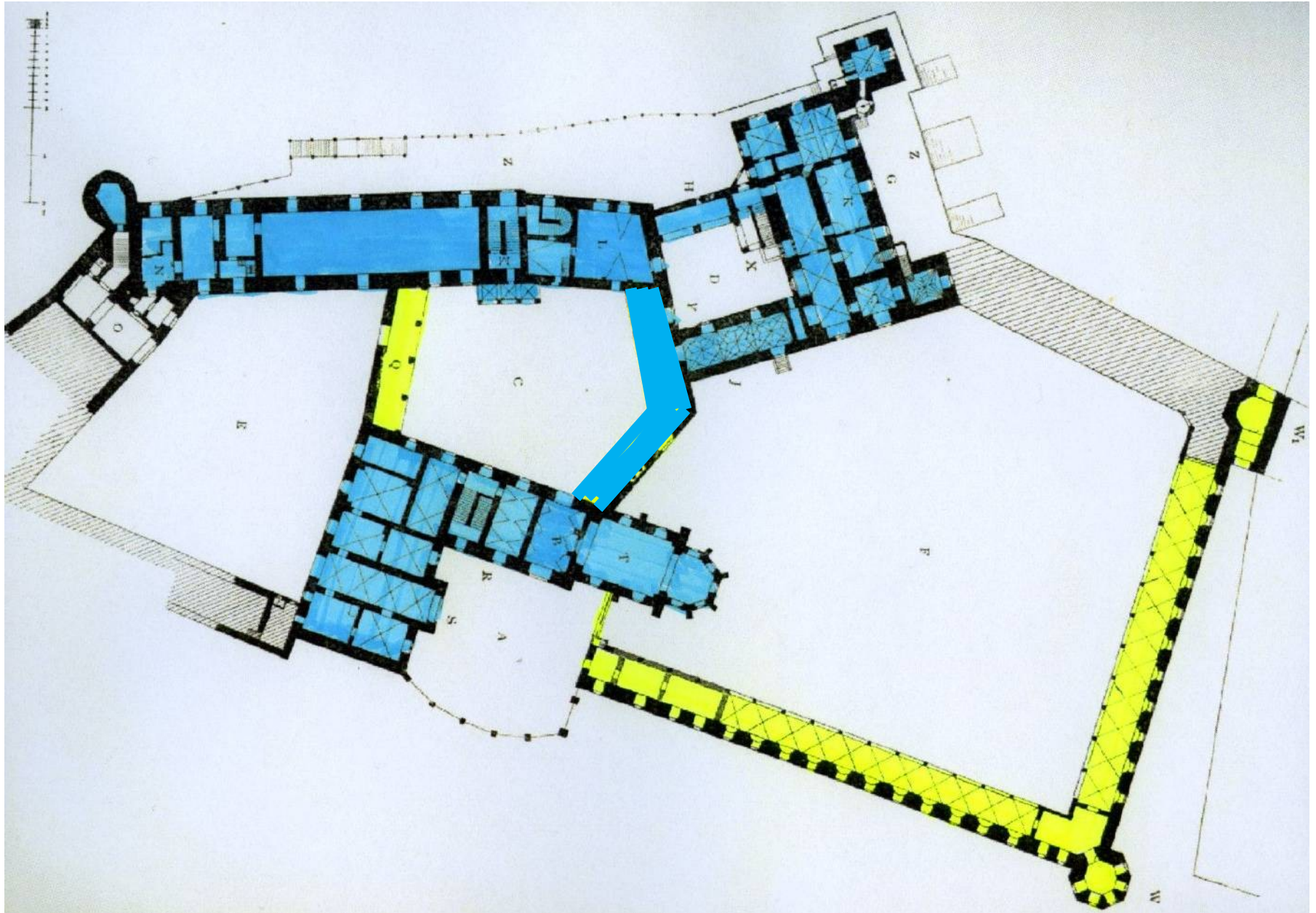
acques Androuet du Cerceau,
*remier [et Second] volume des
plus excellents bastiments de
France, Paris 1579:*
Blois, Amboise

Jacques Androuet du Cerceau, 1550 – Telč, Klenotnice

Telč – Třetí etapa: arkády, zámecká zahrada, propojení s městem, 1571-1580

Mramorový sál (1569-1570),
kaple Věch svatých – výzdoba do 1580

Renesanční zámky: péle-méle

Velké Losiny, po 1585
(Jan st. ze Žerotína)

Račice
(Haugvicové, Petřvaldští)
, 1570-1590

Dřevohostice, Karel st. ze Žerotína, po
103 (Girolamo/Jeroným Vlach)

Ivanovice na Hané, kolem 1610
Jan Bukůvka z Bukůvky

Bruntál,
Bruntálští z Vrbna,
1585-1608

Hrubšice, 90. léta 16. století, páni z Lipé

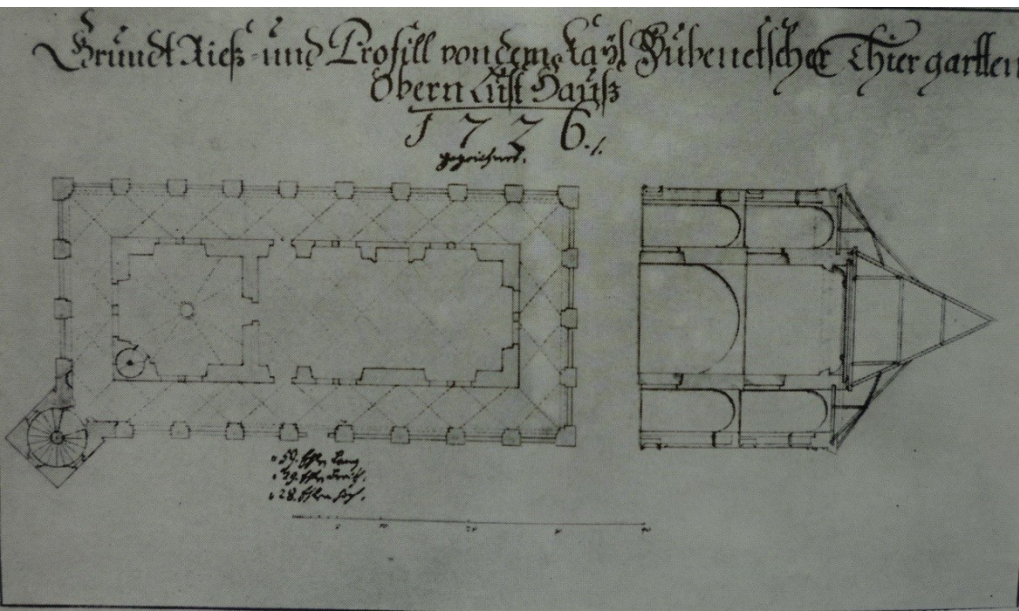
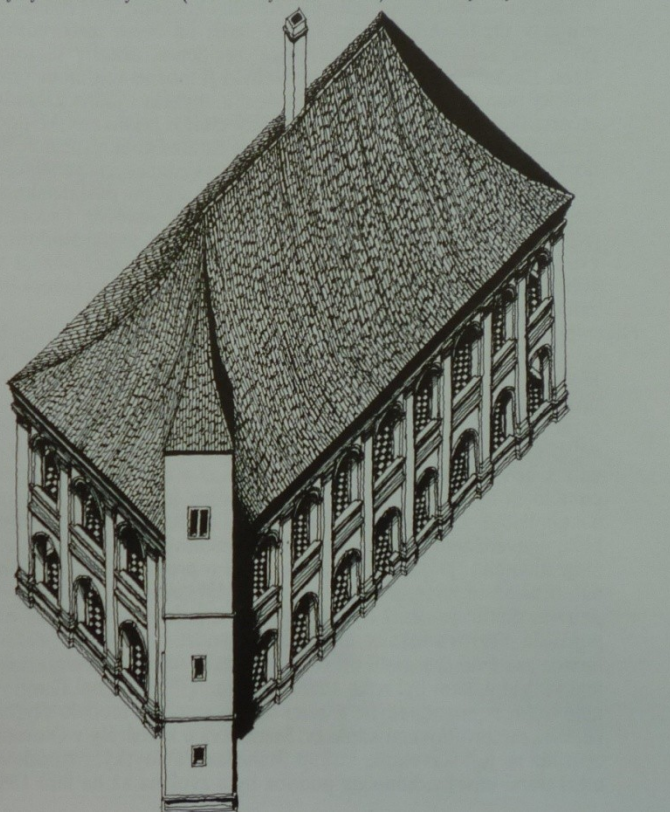

Doudleby nad Orlicí,
Bubnové z Litic, po 1630

Voluptární a rekreační architektura - Lusthäuser

Praha-Bubeneč, královský letohrádek, konec 15. století

1577–1579: tvrz Jakuba Krčina z Jelčan: „*Leptáč dav divným hospodářstvím a myslivostí vymalovati*“

1580: získal Vilém z Rožmberka

1581/1582: rozhodnutí vystavět nový objekt

květen 1583: projekt Baldassara Maggiho

duben 1583: smrt Anny Marie z Bádenu – třetí ženy Viléma z Rožmberka

leden 1587: sňatek s Polyxenou z Pernštejna - dokončení

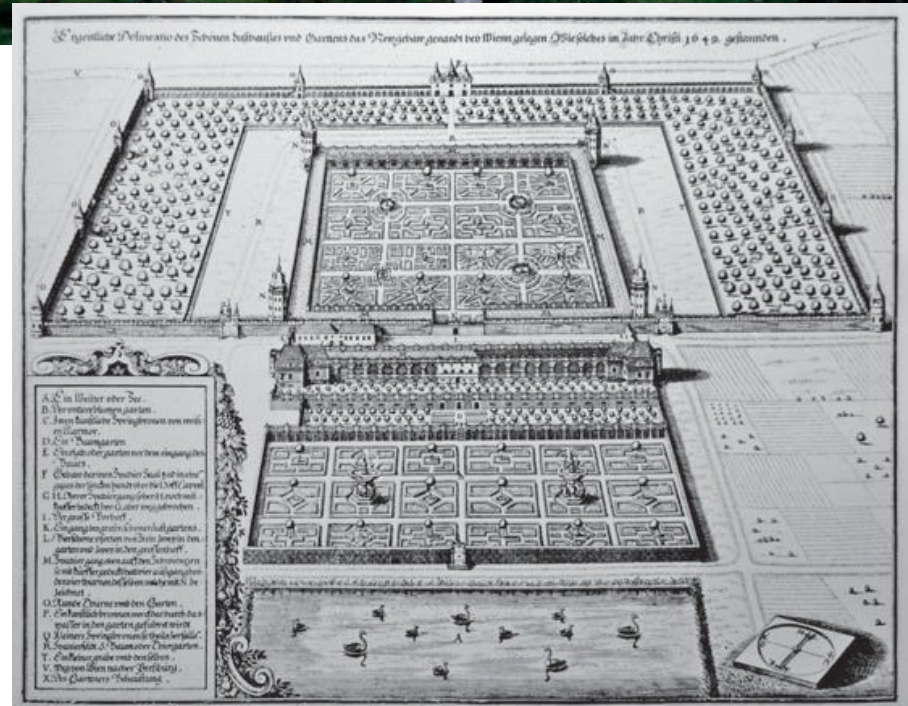
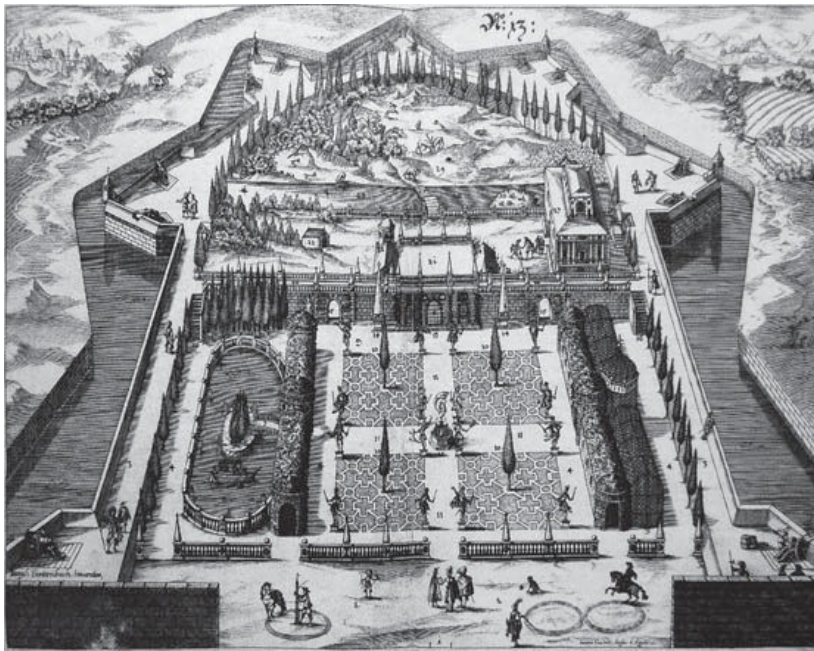
1589–1592: malířská a štuková výzdoba

Kratochvíle – letohrádek, vila
→ příležitostné vedlejší sídlo (Lustschloss)

Neugebäude u Vídně
(od 16. let 16. století)

Joseph Furttner st., projekt **Lustgarten**
(*Architectura civilis*, 1628)

Česká Lípa, tzv. Červený dům –
Jetřich Berka z Dubé, 1583

Opočno, letohrádek, Jan Rudolf Trčka z Lípy, 1602

Tatenice, Ladislav Velen ze Žerotína, po 1606

Nové Zámky u Nesovic,
Benešov nad Ploučnicí –
kategorie „mimo styl“

Města

- Nové Město nad Metují
- Pardubice
- Jáchymov
- Slavonice
- Telč
- Prachatice
- Ivančice
- Litoměřice
- Plzeň
- Olomouc